

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer, t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő s kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-károlyi ház első emeletében, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánatos példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésnek s postosan és jutányosan közöltetik.

Végére jutandván e' hónappal a' felév, bizodalmas tisztelettel vagyunk figyelmeztetni bátrak a' két testvér hazai olvasó közönséget, hogy kik kettős lapunknak eddigi munkaosztályosi és levelezőji mellett jeles több közredolgozó által becsesbitendő s julius elejétől kezdetét veendő 2dik felévi folyamára, Medárdvásárkor fel nem küldék az előfizetést, — azt gyors- vagy szorgalomkocsin, vagy más biztos alkalom által hozzánk (uri- utca 453. sz. Trattner-Károlyi ház 1ső emelet) méltóztassanak intézni — ezek hiányában pedig a' lakásukhoz legközelebb eső posta-hivatalnál rendelkezni. Kettős lapunk felévi ára marad az előbbi, t. i. Budapesten borítékosan s házhoz küldve — ugyszinte postán is 6 pfrint; borítékalanul pedig szinte házhozküldve 5 pfrint. A' cs. kir. örökös tartományokba valamint külföldre járatandó példányok iránti megrendelés csupán a' bécsi cs. kir. főpostahivatalnál történhetik meg.

FOGLALAT. Magyar-és Erdélyország. (Fejld. ajándék s előléptetés; gyászir; városi ügy; Ugocsa, Nyitra, Komárom és kraszó megyék közgyűlései; erdélyi ügyek; az Almanach-társaság utolsó közgyűlésének határozata; a' községi polgárőrhad zászlószentelése; a' Kiszalud-társaság népköltési gyűjteménye; adakozások a' József-nádor nemz. képesarnokra III; budap. napló.)
Ausztria. Az uralkodó császárné s Ferencz-károly főug Linzben az orosz császárt fogadják; a' bécs-trieszti vasutszakasz Cilleig kész.)
Amerika. (Az Oregont érdeklő szerződés felmondása forma szerint is megküldetik a' brit kormánynak; az egyesült státusok Mexico ellen; elegy.)
Portugália. (A' zendülés terjedése.)
Anglia. (Richmond hg felsőházi beszéde a' gabnabill ellen, O'Connell indítványa O' Brien szabadon bocsátása tárgyában félretétetik; Viktória királynő leányt szül; lapvélemények s társasági gyűlések a' gabnabill iránt; Bonaparte Lajos öt éves fogáságából szökve Londonba érkezik maj. 23kán.)
Törökország. (A' szultán és kíséretének kalandos tengeri útja.)
Krisztus; dunavizálás.

Magyar- és Erdélyország.

Ócs. s. ap. kir. felsége a' Pesten felállított gyermekkórház szilárd megalapítására három ezer pengő forintnyi segélyösszetet legkegyelm. méltóztatott megajánlani.

A' nmgu magy. kir. udv. kamara a' temesi k. kam. igazgatóságánál Koronai Frigyes halála által megüritt tollnoki állomásra Oly a y Jeromos középponti díjas gyakornokot léptette. — Fűrs t Vincze, a' mármaros kir. kam. igazgatóságánál levél- és irattári első sorjegyző nyugalomba helyeztetett.

G y á s z h i r. Az élet viszontagságoktól gyakran nyújt enyhülést azon gondolat is, hogy kiket szeretünk, kikhez vér, vagy baráti érzéköt szorosabban, megemlékeznek róluuk sirunkban is. E' gondolat vizsgálatáa egykor idős szlavonczai Sándor László is, ki folyó évi szent-György hava 22kén munkás éltének 59d. évében májvészbeni hosszu és súlyos évnegyednyi betegeskedés után hunyt el Kis-Sztriczón. Én, ki a' boldogulban hosszu évek során át a' hű ragaszkodásu barátot tisztelém: meg akarám testesíteni az őt vizsgálató gondolatot s e' néhány szóval emlényt hinni sírjára, melyben hátramaradt özvegyek. H u d e l i s t M á r i a s két fiánál inkább szeretett tek. T u c h i n s z k y J á n o s mostoha fia, kesergik most a' szelid férjet, a' boldog és boldogító családát, tisztelik hamvaiban ns Tren- csény megyének egykor fárhadatlan buzgalmu, szent törekvésű s példátlan hűségű tisztviselőjét azon ns megye karai, kiknek barátok s áldják adózói, kiknek mint bíró atyjok volt. — Emléke bizonyosan fennmarad mindazoknál, kik őt ismerék. — Béke lebegjen porain! O r d ó d y F l ó r i á n.

Városi ügy. Nem leendő korszertűlen e' kérdést újra szóba hozni ma, midőn annak fejtegetését hazai és külföldi német lapok mintegy feladatukká tevék. A' városok rendezetése polgári átalakulásunk egyik legnevezetesebb kérdése, mely ha szerencsésen vagyis a' fejedelem és nemzet igényei és akaratához méltólag és megfelelőleg oldatik meg, egyikét lépők tul a' reform legingadozóbb fokainak; mert e' kérdésre félmilliónak sovár szeme néz, pedig azon félmilliónak, melyet nem igen nagy kivétellel az értelmiség osztályába sorozhatunk, melynek kezében a' kereskedés, az ipar, a' művészet, sőt kiünő részben tudományosság is, és így kezében az erő. Ezeket tekintetbe véve s azt, hogy illy osztálynak erős és világos törvény által önálló karba helyzetése mennyire s milly üdvösen hat az összes nemzet erkölcsi és anyagi jólété's erejére, ugy hiszem: hogy alig találkozik közülünk, ki e' kérdésnek újra szóba hozatalát untató ismétlésnek bélyegezné.

A' Gegenwart, magyarul: jelenkor, 116ik számában e' korszertű tárgyról Remellay G. hazánkfia hosszadalmas cikket közöl, melyet a' Pressburger Zeit. élethíven nyomtatott utána. Tisztelt hazánkfiának, mint ismertes magyar írónak nevét a' mondott kétrendű lapban szemlélvén, még pedig illy tárgy értekezésnél, melynek belső lényegével megismerkednie illy szép alkalma volt, mondatom nem kis öröm lepett meg, mert előre is hittem: hogy a' külföldiek fonák okoskodásai politikai mozgalminkról, alaptalan vádjai a' törvényhozás eljárásról, sőt elfogult szándokból eredt méltatlan gyanúsításai a' pártok irányairól egyik olvasottabb német lapban magyar hazafi által fog megczáfoltatni, elmondván egyszersmind nekik azt, miképp e' haza polgárai, vagy szerintök nem e s s é g e, mely fogalom alatt általok gyakran nem az összes arisztokratia, hanem

kizárólag csak az oppositio értetik, nem illy önző lélek s törpe akarat által hagyja magát vezetettni akkor és ott, hol és mikor töle törvényhozói kötelessége méltányosságot, sőt többet, azaz igazságot követel. Ezt előre hittem, mert a' magyar polgári rend egyik avatottjától s tisztviselőjétől kevesbet föl sem tehettem a' nélkül, hogy kisebbitési előleges vádnak ki ne tegyem magamat; mennyire volt e' hit alapos s ennek arányában mennyire volt a' csalódás fájdalmas? az alább kijegyzendőkből ki fog tűnni.

A' neveztem német lapban Remellay ur a' városok rendeztetésének rövid hisztóriai vázlatát adja: miképp keletkezett újabb időkben az eszme, miképp izgattak ellene és mellette; hogy viselék magukat e' kérdés irányában a' megyék, hogyan a' kormány, s miképp fogadják a' városi községek az előleges intézkedést a' követválasztások tárgyában? Ezeket Remellay ur meglehetősen híven adja, kivéven némely helyeket, hol, mintha peregrinus volna in Izrael, vagy tudatlanságot áru el, vagy tudja Isten mi szándokból torzítá el a' képeket, miknek hű rajza sokkal kellemesebb hatást gyakorolhatandó vala azokra is, kiknek érdekkben iratott. Ezen hisztóriai rajzok említgetésével az olvasót fárasztani nem akarva, egyenesen magára az eljárásra térek át, vagy is a' esomóra, melynek megoldatása illy küzdelmébe került egy országnak, s mit a' legrészvevőbb erőfeszítés mellett sem oldhata eddigmeg. Az ügyrészint hirlapok, részint az országgyűlési napló útján világosabb, semhogy ez eredménytelenség okait fejtegetnem kellene, s mivel mégis R. urnak ezen okokra vonatkozó állításra nagyobb részint kiterjeszkedem, az által csak azon kötelességem teljesítem, mely morális feladata minden ellenzéki tagnak, ki a' haladásnak nemcsak szóval barátja, hanem tettel is működik ama téren, melyen tartósságra nézve legtanácsosabban testesíthetők azon eszmék, melyekhez annyi remény csatlakozott.

Azt mondja a' Gegenwart: hogy az alsó tábla a' városok coordinatióját illető törvényjavaslat kidolgozására választványt nevezett ki, s e' választvány elkészíté a' rá bízott törvényjavaslatot, de az illy tulzó szabadelvű „in ultraliberalem Sinne“ ütött ki, s miképp előre is lehet látni, hogy az a' felső tábla által félre fog vettetni. Ugyde az illy választványoknak mire kötelességök inkább figyelni: mint saját meggyőződésükre, melyen a' becsületesség alapszik, vagy pedig azon q u a s i v e t o - r a, mellyel dolgozatát e' vagy ama párt fogadandja? és ha ezen utóbbi mellett nyilatkoznék is a' Gegenwart, a' választvány még ekkor is a' többség értelméhez idomzottnan járt el dolgozata készítésében, mert a' választvány nem a' felső hanem az alsó tábla osztályzata s megbízottja volt, itt pedig a' többség a' liberalisoké volt. Azonban bajos e' gordiusi göböt csak amugy nagysándori karddal eldönteni: ha vajjon a' rendezési törvényjavaslat illy tulzott szabadelvűen volt e' szerkesztve? ám olvassák azt el a' városok polgárai, sőt olvassa el a' Gegenwart is s félretéve minden pártérdeket vagy előitéletet, s csupán a' magyarországi polgárság eddigi illuszeren helyzetét vegye bíráló tekintet alá, s ugy hiszem: ezen munkálatot tulzott szabadelvűnek nem találndja, sőt illyannak, mely tartósan (ha t. i. józan demokratiai elemű polgárságot akarunk) csak ehez közelítőleg eléghetheti ki az illy hosszúságú óta szomjazott önállóság utáni vágyakat.

A' városok szavazatot kívántak s ezen kívánatuk törvényes is, igazságos is; a' rendek nem is tagadák azt meg tőlük, de mint képviselői a' nemzetnek, azt nem adhatták meg illy terjedelmes alakban, hogy az saját érdekeik lerombolására fegyverül használtassék; ok föltételhez kötétek azt, de illyanhoz, mely mind a' nemzet méltóságához illő, mind a' városi polgárok köz- és emberjogaival azonosítható legyen, s e' föltételt a' rendezés volt. Ennek kezdetben maguk a' városok szegültek ellen, mert a' városi követekek nem voltak az összes polgárság képviselői, később azonban hajlaniok kelle az általános többség akaratához, mely sarkalatos akaratban a' felső tábla is megnyugodott; vagyis a' nemzet törvényhozása oda nyilatkozott: hogy igen is akar-

*) Hiedelmünk szerint leginkább az igen széles alapu polgári qualificatio s így szerföltött számos választóság s a' városi felügyelők kérdése miatt állítja ezt a' Gegenwart, Szerk:

nak a' városoknak az alsó táblánál 16 szavazatot adni, de csak coordinatio mellett. Itt megállván — kérdem a' cikkirót: mi van ama törvényjavaslatban tulzott szabadelvű, melynek ez alap feltételén maga a' kormány is megnyugodott, mert hiszen a' felső táblánál jelenlevő számos tagja által részt vón ama kijelentésben! Tulzás e' az: midőn a' nemzet a' városi zárt testületet elosztatván helyettök nyilvános helyhatóságot e' fogalom minden jogaival akar rendeztesíteni? tulzásnak mondhatni e' azt: midőn a' városi községek igazgatásába néhány tanácsos és választott polgár helyett az összes lakosságot terhei aránya szerint kívánja részeltetni? s végre tulzás miatt válodható e' azon törekvés: hogy az eddig nullának vett s maguk a' választott polgárok által is illyennek tekintett összes városi népségnek azon önállóság szándékoltatik megadatni, mely őt emberi neve s méltósága után természetjogilag illeti, de melynek üdvös malasztját eddigi erőszakos kiskorúsága miatt nem illelték? Ha mindez tulzás, ha a' méltányosság és igazság tulzás, akkor a' választvány rendezési törvényjavaslatát is illyennek állíthatni, de míg az igazság — mint illyen tiszteltetni fog, addig cikkiróval sem én sem a' velem egyértelműek kezét nem foghatunk.

Azonban R. ur a' Gegenwartban említett tulzott szabadelvűséget „extravagante Grundsätze“ szélsőségekben tévedező alapokra építé. Lássuk ezen szélsőségekben tévedező alapokat! „A' választvány — ugymond — s általa az alsó tábla a' polgárjogokat illy kiterjesztett basisra alapítá, minőkön azok sehol a' világon nem láthatók; (magában Éjszakamerikában is a' népnek csupán az elnökválasztásnál levén befolyása (?) s ez által a' megyékben divatozó zavarokat a' városoknál is meg akará honosítani, nevezetesen: az alsó tábla a' városi tisztikart bizonyos határidő elteltevel új választás alá akará vetni; mellyben legfőbb hivatalnok a' polgármester lenne, szinte a' polgárság által választandó; tanácskozásaiban nyilvánosságot határza, helyhatósági jogokat, initiált kisajátítást, a' curialis jogokat elenyészteti akará a' rendőri eljárások könnyítése tekintetéből, a' tárnoki és személynöki székek megszüntetését kívánja.“ Ezek tehát az „extravagant Grundsätze“! Lássuk bennök a' szélsőségeket, mik miatt Remellay ur illy panaszosan jajdult fel a' Gegenwartban. Akár a' hisztóriát, akár a' politikát hijuk bizonyoságu, valódi szabadságot mindkét segédforrás erősítése mellett csak azon nemzeteknél lelünk, melyek hivatalnokait — a' bírói testületet kivéve — csak ideiglen birták: Róma minden évben tartott consul-választást, s azért mégis erős volt, diadal és hódítás kísérté lépett, mi nem történt vele az ö r ö k ö s d i c t a t o r s á g alatt; vagy ha polgári benső életét elemezzük, a' közcsend, népjölet, igazságszolgáltatás, a' törvények iránti tisztelet sokkal inkább ajánlja a' consulatust, mint a' dictatorságot, midőn egyik nap-szülte törvényét a' másodíknak hajjala vérrel mosá le. De félre illy példákkal, vagy miért ne választhatná vallamely testület hivatalnokait annyi időre, mennyire neki tetszik? Itt önként az örökös és ideiglenes hivataloskodás előnyei fordulnak elő; bonczoljátok a' kettőt s vegyétek fontolóra: hogy egy részről, ha jó, szilárd, becsületes hivatalnokkal birtok, azt újra is megválasztjátok, holott más részről — ha kötelességét e' hivatalnok csak szemüvegen nézi, ha a' közbizodalmat csak ruhadarab gyanánt tekinti, mit kény és kedv szerint ma felvehet s holnap levethet, de azért elmozdítatása által még sem segíthetni a' bajon, vagy csak — az ismertes hosszú uton, minek megjárása néha egész emberélet-időt kíván. — Avagy mellyik mellett fogtok nyilatkozni? A' polgárság Magyarorszában már nyilatkozott s a' közvélemény folyton nyilatkozik, mely egyenesen az ideiglenes választást ohajlja.

A' polgárságot említém, s ide nem érteltem a' városinkban még most fenálló rendszer mellett tanácsosokat (senatorokat) kiknek hivataloskodásuk örökös; ezek igen is — mivel a' képviselőket nagy részben ok utasíták, ellene nyilatkoztak a' három éves választásnak; okaik voltak: mert nekik, mint polgároknak kevésnek van fekvő vagyona, hova települhetnének a' választásbéli kimaradás esetén, mint van a' megyei hivatalnokoknak; hogy nekik a' senatorságra készülnök kell s midőn annak kellékeit hosszúságú fáradozás-

sal sajátjokká tevék, a három éves választás által ezek használhatóságát talán legszükségesebb életszakukban elmozdítatnának stb. Ha a törvényhozás illy okoskodásokra hallgat, akkor le az utolsó hajduig örökösökké kell tenni a tisztségek és szolgálatokat, mert hiszen semmiféle állomás sincs, melly bizonyos előkészületeket, kellékeket a vállalkozók részéről nem tételezne föl's ez esetben mit csinálna a szaporodó's mivelődő nemzedék? napot nézzen é ebédre's csilagokat vacsorára? miként már mai is en miniature tapasztalhatni! Nem így! Beesületesség a magán- és közéletben, pontos teljesítése a polgári kötelességnek, tisztelése a törvénynek, mivelése az észnek, nemesítése a lélek és szívnek azon kellékek, mik minden embert a föld hátán szabad hazában nemcsak tengeni, hanem élni is segitendnek. Nem kell a polgárságnak azon hüben élni, mintha minden megyei tisztviselő jószágot birna, hogy kimaradván a választásból ott heverve is urat játszassék, ez kevésnek adatik meg. Dii laboribus omnia vendunt, mielőtt valaki senatorságra emeltetett, valamely keresetmóddal az élet bármely pályáján birnia kellett, melly számára — lelépven a hivatali pontról — ismét nyitva áll, még pedig talán nagyobb nyereségi reménnyel, mert mint közhivatalnok hirt nevet's becsületet szerzett, hallgatagul értvén, hogy a személyében helyzett bizalmat, mint szent ereklyét, sértetlenül őrzé meg.

De Remellay ur Amerikát is emlegetett, mondván: hogy ott a nép csak az elnökválasztásba foly be. És R. ur e mondásával többet mondott, mint akart, mert vajjon akart é többet az alsó tábla, mint hogy a polgármester és a tisztikar a polgárság által választassék! De értsük egymást. R. ur feladni látszik a polgári viszonyt, mellyben Amerika tartományi, vagy megyéji népsége áll közvetlen azon tartományhoz, vagy megyéhez, mellyben lakik, és az unio középpontjához; az egyesülették igen is csak egy hivatalnok választaték közvetlen — ha így lehet mondani — a nép által, és ez az elnök; itt azonban, hol a városokról van szó, nem hivatkozhatni az amerikai elnökre, ki az összes státus főtisztviselője, hanem azon tartományokat szükség venni szempontul, mellyekre a népség fel van osztva; ha ezekben nézi R. ur a választásokat, úgy hiszem, eláll főnebbi okadatától, mert az amerikai népfelség pusztá eszméjéből is ki van zárva az, hogy helyhatósága nem közvetlen általa lenne választható. 'S kérdem: nem ezt akará é? az alsó tábla? még pedig úgy körülírva, hogy azon zavarok és visszaélések, mellyek most megyei választásinknál oly érezhetőleg grásálnak's mit R. ur is szíves volt megemlíteni, épen nem idézhetnének elő; hogy erről R. ur meggyőződék, ám üsse fel a tulzott szabadelvűnek bélyegzett választványi törvényjavaslatot, keresse benne föl a választási szabályokat's ezek közt olyakra lel, mellyek nemcsak azon állítást czáfolják meg, hogy „Európának egyik alkotványos státusában sem szemléltető ilyen városi rendezés“ — hanem azt is, hogy a városi tisztikar megválasztása leginkább ez uton's illy eljárással fogatosítható, ha akár a vesztegetés bűnének veremkésztéséről, akár pedig a sokaságnak egy helyre csodítottése által vigyázatlanságról vádolhatni nem akarunk. R. ur. tulzott szabadelvűségnek mondja azt is, hogy az alsó tábla a városoknak önálló helyhatóságot akar biztosítani; azaz hogy a kinstári felügyelést (superinspectiót) a helytartótanácsával akarja felváltani. Ebben talán a legconservatívabb sem láthat tulzást, mert vegyük a városok mostani administrationalis állását's itéljen fölötte maga R. ur. Városaink ma a politicumban függnek a'nm. helytartótanácsul és udv. kancelláriától; a gazdaságiakban a kancellaria és kamarától, a juridicumokban a polgári keresetekre a tárnoki és hétszemélyes's a bünvádiakra nézve a királyi és hétszemélyes táblától és mind két esetben a kancelláriától, némelly regálék'stb. meghatározásában a megyétől is. Vajjon lehet é a közigazgatás az ipar, kereskedés, gyártás, gazdaság, szépités, sőt mivelődésre is ohajtott sikerü az alárendeltség ennyiféle kiagaztában? az alsó tábla segitni akart's a' Gegenwart és Remellay ur öt tulzott szabadelvűségről vádolják! Sőt még többet tett ezen tulzónak állított alsó tábla, mert megállapítá azt: hogy a város territoriumán helyhatósági joggal csak a város birjon's e miatt a nemesi curiák ősjogait megszüntetni javasla, mellyek a szükséges közigazgatási, igazságszolgáltatási és rendőri intézkedéseket megakaszthatnák. Ez pedig sem több, sem kevesebb mint öntagadás, mellyel az alsó tábla

*S többi közt ebben tart a' Gegenwart és R. ur a' demokratiai elemnek kelletén tul terjesztésétül hihetőleg azon nyilvános szempontbul, mert mások alkotó és szomszédi viszonyai M. országnak mint monarchia-aristokratia's demokratia'ból szerkesztett álladalomnak, mások az ójszakamerikai státusoknak mint republicai egyesületnek — ennek a' demokratia uralkodó's egyedüli eleme és szelleme — amott a' hármas egységben a két első elemet, t. i. a monarchiát és aristokratiát, Európa mostani politikai körülményei közt demokratiai elem által tulzárnyaltatni nem véli tanácsosnak.

A' szerk.

önként járul a haza és polgári rend alakításához! és még is R. ur ezt is tulzó szabadelvűségnek bélyegzi. Legtanácsosb leend R. urnak Chinába költözni, hol a polgári szabadság és önállásról inye szerinti példákkal találkozhatnék.

Ennyit akartam a' Gegenwartnak vagy német jelenkor-nak a' magyar Jelenkorban felelni, a' többit, mivel azokat a' későbbi nyilvánosság szemtanulag czáfolá meg's csak az elfogultság nem akar fölök tudni, hallgatással mellőzöm.

Egyellenzéki tag.

Ugoesamegye közgyűlése május 11kén főisp. helytartó ur üdvözlő szavai után számolt az első alispán szokott modorban megyénk belállapotáról. Nem tagadhatni hogy e' számadások igen üdvös oldalakkal birnak — de a' közigazgatás érdekében ohajtanók, hogy több pragmatikai szinnel birjanak's tárják fel a' bajok okait oly esetekben is, hol azok a' tisztí gépezet kerekének lankadságából erednek's vonatkozzanak a' beligazgatás több tárgyai közt az árva ügyre is, e' pupilla oculire, hadd ismérje meg a' közönség e' parlagon hagyott mezőt's őrszemei ébreszsenek több erélyt, melegebb részvétet azon kötelességek teljesítésére iránt is, mellyektől a' serdülő nemzedék egy részének jóvendője függ. — Felsőbb intézvények olvastattak mindenek előtt. Egyike a' görög n. e. vallásuakra az 1844. 3d. t. cz. kiterjesztését engedi meg. Tagadhatlan, hogy miután a' választási jogok egyenlőségét foglalja magában, lényegében a' rendek által helyeseltetett; de vissza kellett emlékezni a' mult országgyűlésre, hol annyi szó hangzott el a' vallás viszonyairól — nyom nélkül's miért mellőzte a' törvényhozás annak kimondását, mit ez intézvény tartalmaz — alapos okát a' hazafi kebel magának meg nem fejteté, pedig főleg az ő hivatása teljesen's ugy kimeríteni a' törvény rendeletét: hogy utóbb a' kormánysszékek pótolgatására ne szoruljon — ez az alkotványosság abstract eszméjével össze nem fér. Legyen azonban mentség e' részben egy komoly visszapillantás a' mult törvényhozás történetére — az alkotó elemek nem ismerék egymást, az irányok kölcsönösen gyanúsítva valának's mintha valami titkos erő ingerle te volna a' pártokat egymás iránt, a' bizalmatlanság csirájában elfojtá az áldás magvait, illy operatio teljesen megérlelt gyümölcsöket nem állíthatott elő — azért itt még sok pótolgatásra leend szükség — talán minden cikkre nézve, ide nem érve a' Hrabovszky alapítványról szólót, mellyet talán az ominosus 13d. szám miatt is jó lett volna elhagyni, talán e' nélkül a' Xld. tabulae Leg. Rom. jutottak volna eszünkbe e' decretumról's illy visszaemlékezések nincsenek minden magasztaltság nélkül. Egy hatalmas intés gyanánt kell a' mult országgyűlésnek feltűnni kormány's nemzet előtt, arra hogy értsék meg egymást, s a' trón és haza érdekeit ne szaggassák annyira szét egymástól, okulhat a' multon mindkét rész és erkölcsi szoros kötelesség most, mennyire csak lehet, helyrehozni a' multnak iszonyu mulasztását, mert azt, midőn egy nemzet haladása a' reform derekán úgy megállítatik úgy elszibbasztatik, mint a' mult országgyűlés tevő, egy könnyen megbocsátani nem lehet's a' jövő törvényhozásnak szemelölt kell tartani hogy megkérelje e' részben a' hisztória szigoru bírálátát. Mi azt hisszük: hogy a' kormány teljesen loyális térére fog állani, monarchia o-constitucionalis irányokat tüzend ki, a' nemzetet úgy tekintendi, melly már a' kiskorúság pályából kibontakozott's az alkotványos reformra férfiasb vonásokban is képesítve van — önálló pénzforrásokat nyitand anyagi előmenetelére és zászlójára irandja a' szabad földet, mellytől 10 millió üdve függ. Ne képzéljünk rémeket a' kormány körül — engedjünk bizalommal helyet szíveinkben iránta; mert ha ismét elfogultsággal lependünk a' hon termébe, a' felsiker compromittálva lesz; pedig jól avatott's a' haza sorsát szívükön hordó hazafiaktól transpirál, hogy a' kormányban jó akarat van's őszinte hajlam üdves reformra, a' jól felfogott hazafi kötelesség pedig azt kívánja, hogy a' hajlamot ápoljuk's ne vigyük át a' surlódás mezejére, mert ismét az 1844ki vágásba eshetünk; — most új korszak állott be, vessünk tehát, mennyire lehet, fátyolt az eseményekre, mellyek a' multban keserűséget keltenek's kísérjük figyelemmel de bizalommal is az újakat. Csekély szállaknak jelentőséget ne adjunk, értsük meg egymást férfiasan a' kormányval, s midőn nemzeti önállásunkat pietással tiszteljük, ne feledjük egészen a' fejedelem viszonyait a' közhizodalomhoz, méltányoljuk a' helyzeteket — úgy a' viszonyosságnak elmaradni nem lehet.

A' körlevelek közt, Zaláé az evang. tanodákban felállott társulatok iránt gerjesztett vitát; némellyek sérelmet találtak benne, mások kik a' gravaminalis terrenumtól már irtóznak, felirási expedienssel kívántak segitni, de kérelő modorban, mi sikerhez vezessen — a' többség rá hajlott. Egy kis sötét fractio sürgeté kimondatását annak, hogy minden illy társulatok törvénytelen conventiculumok, de szövi-vője, közelebbi árnyékos napjaira figyelmeztetvén pudaálta magát's elhallgatott. — A' másik zalai jeles körlevél — úgy a' pozsonyi-pesti's a' diák zágrábi's turopoljai is az országgyűl. választványhoz véleményes jelentés elől-

esztése végett utasítottak. Jobb horvát hazafiak é a' zágrábiak azért, hogy latinul irnak, a' magyarul értekező turopoljaiaknál? alig hihetjük, hiszen az igaz nemzetiség egy kihalt nyelv hideg bilincsei közt nem tenyészhetik, de igen a' testvérnek meleg részvétü szavai mellett. Ügyekeztek atyafiak beldolgoitokba bevinni saját nyelveket, hisz az, természet-adta jogotok, az anyaország irányában ne irtózzatok annak nyelvtől, hiszen csak több figyelmet igényelhet az töletek, mint a' ledült Róma, mellynek zsarnok nyelvét már száműzte a' nemzeti élet mindenütt. — A' tisztavölgyi társulat központi választványának a' közelebbi ülések eredményét tudat's e' vállalatot a' megye hazafi figyelmébe ajánló levele általános örömmérzéseket gerjeszte, mindenütt remény tenyészik, mert hol Széchenyi gróf hazafi szelleme képezi a' mozgató erőt, onnan csak üdv és áldás sugározhat ki. A' megye elhatározá mindenekben, mennyire köre's tehetségi engedik, híven gyámolítani a' nagyszerű vállalatot. — Fordult elő még egy érdekes vita az árvaügyről, mellyet nálunk eddig egy ugynevezett árvaszék kezelt — de valóban árván és csak propter formam. Sokan sürgeték hogy a' közgyűlés maga intézkedjék e' esiklándós ügyben, hol a' sok egymást kímélgetés a' szegény árvák rovására, egymásra halmozza a' hanyagságokat. E' térére is kell kerülni a' dolognak, hadd lássák az egész egyetem szemei: hányadán vagyunk. Jövő gyűlésre az ügy belrendezése iránt egy küldöttség terjesztend véleményt. A' hus ára 10 kra emeltetett, mi rendkívül ár, de igen drága a' marha. Általában nagy a' szárazság's az élet ára mégis naponként esökken! 33.

Nyitra megye közgyűlése. F. évi majus 22én vette kezdetét évnegyedes közgyűlésünk. Pozsonyi gr. Eszterházy József és Pálffy József vala teremünkben, hasonlók azokhoz, kiket — hogy hosszas körülírással ne kelljen élnünk — szerencsecsillagoknak nevezünk. Ők elővénnek e' megyébe is, alkotványos polgárjogukat nevékhöz méltólag gyakorolni. Rég birta megyénk ellenzéke már igéretüket, hogy meg fognak bennünket látogatni; de hogy kissé késlek, s csupán most tiszteltek meg jelenlétükkel — ez csak annál inkább erősült ohajtásunkat tölté be.

Elnök főispán az első napot azon szomorú jelentéssel nyitotta meg, miszerint Tarnóczy Kázmér első alispánunk, az, ki csak néhány hét előtt lábadt fel veszelyes betegségből, most megint hideglelésben szenved, s e' miatt a' gyűlésről el kelle maradnia. Egyébkint, hogy ha még az ülések folyama alatt jobban leendne, körünkbe megjelenését elvárhatjuk. Bajosan jó a' szegény, mert az idegláz most megyénkben a' legdühöngőbb alakban keringő járvány, és szerfölött sokat már vonta is rázót. Mint halljuk, egy atyának négy gyermeke volt, s pár nap alatt mind a' négy e' lázban mult ki az életből. Őt — hat, sőt tíz órahosszig is öszsze viszza rázza a' testet, s azután hosszasan tartó tul-ságos forróság, és még hosszabb tartó teljes elerőle-nülés követik nyomdokát.

„Kitűzettem — így szólott tovább elnök főispánunk — az előleg taglalandó közérdekű tárgyakat a' terem ajtajára, s most azon sorban fogjuk a' tanácskozást felettük megkezdeni. Csak arra kérem a' ts Rket, hogy, miután ezen tárgyak nálunk már többnyire szőnyegen forogtak, jelenleg az ismétléseket lehetőleg kerüljék.“

Mielőtt elkezdtünk a' tárgyalást J. J. báró, föláll's kérelmet intéz elnökünkhez, miszerint teremünkben jelenlevő's hazafi érdemeiről oly közönségesen isméréte Pálffy József gróftot megyei thiráink koszorujába fűzni kegyesked-nék. Főispán: a' kérelemben csak azt sajnálom, hogy a' föl-szóló báró ur engem törvényes jogom illy kedves gyakorlatára szükségesnek tartott figyelmeztetni: nekem magamnak is épen gondolatomban volt, megtenni, a' mi kéretik, — miért is azt a' legszivesebben ezenel teljesitem. Kitérő őljén fogadá e' kinevezést. Mire az új thiró gróf, komoly önbecsérzelem hangján megköszöné kitüntetését; említvén egyszersmind élte legfőbb törekvését, itt is megyénkben, valamint mindenütt hazája közjává a' jókkal együtt munkálni. Erre

Első tárgylul olvastott egy htanácsi intézvény, melly meghagyja megyénknek, hogy a' galliczai és lengyel tartományokba utazni akaróktul mindaddig az útleveleket tagadná meg, mig e' helyeken a' lázadás végkép lecsendesül, s ezt annál inkább, mivel hogy már a' galliczai részekben az ausztriai kormány külöben is oly rendelkezéseket tön, mik szerint az oda vándorlandó magyar koldulók azonnal kurta pórázon visszautasítottassanak, valamint ama tartományok-bul a' hozzánk vándorlás eltiltatott. Rendkívüli útlevél-szükség esetén pedig előbb mindig a' htanácsnak tegyünk jelentést, s felsőbb rendelkezésig az útlevél-kiadást füg-gesszük fel. És hogy ezen intézvény hatása mindaddig é-letben marad, mig az ismét viszza nem vonatik, s ekkép meg nem semmítetik's addiglan megyérik is ahoz alkalmazkodjék. — M. J. ez intézvényt, mint a' közlekedésnek ál-talában minden törvényes alap nélküli's eléggé indokolt minden szükségesen kívüli a k a d á l y t — tisztelettel félreté-

tenni indítványozta. J...nak J...s a' szomszéd Erdélyországba számos sváb család költözik, 's a' kormány minden beavatkozása nélkül elfoglalják a' szegény benlakos székely-és oláh jobbágyok telkeit: miért elleneztetik tehát néhány egyesnek a' lengyel szélekből hozánk menekülések 's miért akarják gátolni a' mi egyeseket is a' szabad közlekedésben, habár nem mint gonosztevőket 's lázongókat ismerjük is őket? A' ns megye saját hatóságilag mindig megbíráltathatja azt (útlevelekiadó) alispáni hivatala által: vajjon az utazni kívánók nem olly egyedek é, kik veszélyes elveikről 's lázongó jellemökről ismeretesek 's ez esetben az útleveletőlök, jól van, tagadtassék meg. De különben fölösleges, megyénk hatóságának az útlevel-kibocsátásban szárnyát szegni, csupán azért, mivel a' határos tartományokban az ott létezett jogtalan állapotok miatt forrongás ütött ki. Ezen okoknál fogva szinte az intézvény félretelelére szavaz. U. S. kam. ezen intézvény csak arra céloz, hogy a' lázadás tovább ne terjedhessen — tehát el lehet azt fogadnunk. J. A. mi az Erdélybe költöző württembergi svábokat illeti, még örülnünk lehet, hogy a' magyar ipar olly ügyes jövevények által gyarapodhatik. J. M. csak ideiglenesen ezen intézvényts. Rk! azon óvás mellett tehát, hogy tovább ne tartson annak rendelése, mint benne valóban mondatik, t. i. mig ott a' Kárpátokon túl a' vihar egészen lecsillapodik, elfogadhatjuk azt. B. F. képzeljük csak, mily nehéz állása lenne egy olly magyar egyednek, ki a' mi útleveleinkkel p. o. Galliciába menne, hol egészen más, a' miéinktől független rendelkezések léteznének, talán azonnal visszautasítják oda, honnan jött. Egyébkint hogy a' württembergi svábok beköltözésén még örülnünk is, erre okot épen nem talál. Sőt tekintve azt, hogy épen olly helyre vándorolnak, hol magyar nemzetiségünkkel különben is roppant ellenszenvet táplálnak a' zsellér szászok — e s a k aggodalmat merít az erdélyi vendégek csoportozatából. Hogy szerencsétőlök nem igen nagy ezen sváboknak, 's hogy vérmes reményeikkel ellenkező valóra találjanak többen közülök, ezt egyedül a' gondviselésnek köszönhetjük. Különben, miután az intézvény a' határos tartományok koldusaitól is megó bennünket, megyénkben pedig csak addig tartandó hatása, mig a' lengyel szélekből a' csend egészen helyre áll: — ennél fogva ideiglen elfogadhatjuk azt azon óvással, miszerint jövőre, mihelyest a' rend amott újra beáll, a' közlekedés most megszakadt hidját ismét saját hatóságilag helyreállítjuk, és passusokat adandunk. R. J. miután koldulókat a' határos lengyel tartományoktól nem lürnek, mi se szenvedhetjük meg az övéiket: ennyiben az intézvény czélja jó. De azon pont, miszerint szükség esetén a' htanácsosok előbb referálnunk kellene az útlevelek kiadása iránt, nem akar kevesebbet, mint azt, hogy saját hatóságunk az útlevelekiadásra nézve a' korm. széknel központosítsák őt Z. G. főbíró: szomorú az legújabb időben, hogy nemzetünk és nemzetiségünk érdekeire, o h a j t á s i r a méltányos tekintet nem fordították, hanem — a' mint látjuk — az erdélyi szászok és illyrek magyar nemzetelienis érzelmeire ugyszólván még olaj öntetik. Szabadon bocsátották be Württemberg sváb-jait, mig moldvai vérkononkat olly hó kérelem és fölírások után sem vagyunk képesek hazánk- 's illetőleg hazájoknak megszerezni. Bölcsezen teszünk mindenesetre, ha a' legközelebb országgyűlésen czélszerű gyarmatosítási törvényt sürgetendünk. — Most elnök főispán az elmondottakat recapitulálgatta; de ezzel sokan nem voltak megelégedve, a' még úgys fejletlen vitát folytatni akarván. 'S egy kis zajlón. Elnök: „hisz én részemről nem bánom, akármeddig vitáznak is a' ts Rk; a' zajongásból azonban minden esetre azt magyarázom ki, hogy kik recapitulatióm után még tovább kívánnak szólani, azok irántam legkisebb loyaltást sem tanusítanak. De a' kik föl vannak jegyezve, ám folytassák a' vitát, ha úgy tetszik, tovább is.“ — És a' tanácskozás folytatatták. Még elmondattott, hogy az útlevelek épen arra való, miszerint a' közlekedés biztosságát föleg békéltetés idején fentartsák. Béke idején úgy sem nagy szükség van rájuk. Ha már a' htanács ezen intézvényben azt kíváná megyéinktől, hogy az útlevelek kiadásában netán vigyázóbbak legyünk, mint különben, 's az utazó egyediségeket részletes pontossággal írjuk le: ez ok- és czélszerű leende. Azt is okszerűen teheté a' htanács, 's illetőleg a' kormány, hogy p. o. tudatta volna velünk, mikép az örökös lengyel tartományokban az utasok iránt illyen 's illyen (már akárminő) rendelkezéseket tön 's ezen rendelkezésekre bennünket figyelmeztet. Mindez a' mi jogunk- 's megyei hatóságunkra nézve nem fogott vala törvénytelennek látszani, mint annak látszik egész megszüntetése az útlevelekiadásnak vagy annak egyenesen a' htanácstól függetteggé tétele — 'sat. Sz. J. az elnöki kifakadásra megjegyzi, hogy véleménye szerint nemcsak illoyaltást nem tanusítanak azok, kik az elnök recapitulatiója után felszólalnak, sőt épen az elnök iránti bizodalomból szólnak tovább is legtöbben. Egyébiránt az intézvényt föltételelesen, t. i. a' főjegyzői óvás mellett elfogadhatónak gondolja. Főispán: „az elnök

szavait czáfolgatni igen esiklandós dolog. Többnyire minden czáfoló azon értelmet vonja ki azokból, mely egyedi czélatára leginkább illeszthető. Hogy Sz. J. úr csakugyan illoyalis volt az én recapitulatióm utáni szólás által, kiteszik onnan, mert utat nem mondott, hanem a' főjegyző óvása mellett pártolta az intézvényt. És én nem mondtam, hogy a' z illoyalis irántam, a' ki utánam szól, de a' ki a' discussiót tovább folytatja.“ Mi hallottuk e' szavakat, de egészen megérteni nem bírtuk: mivel olly szavak ezek, melyeket csakugyan sok képen fejtegethetni. 'S mi őszintén sajnáljuk, ha az elnök szavait azon okból esiklandós czáfolgatni, mivel mindenki maga malmára magyarázhatja azokat. Épen ezen sokféle magyarázhatóság, vagyis ezen határozatlanság az, miknek főleg az olly előkelő szavakból távol kellene maradniok. No de hiszen verba volant: — tehát se baj! Végzés lón: főjegyzői óvásos elfogadása az intézvénynek, miszerint azt, hogy általa a' koldusok bevándorlása magyar és az örökös lengyel tartományokban viszonosan meggátoltatni célozzatik, szívesen tekintjük, egyébkint ügyelni fogunk, midőn azon tartományok közcsendje ismét beálland, és ekkor az útlevelek kiadását újra korlátlanul saját megye-hatóságilag megindítandjuk. (Folyt.)

Komárommegyei közgyűlés. Főispánunk szerencsétlenség- okozta baja miatt gyűlésünkre meg nem jelenhetvén május 25-én első alispáni elnöklet mellett tartottuk évnegyedes gyűlésünket. — A' corregens atyafiak teljesen hiányoztak 's ez nem csuda, mert gazdák vagyunk 's az idei kora tavasz meghozta már a' szorgos mezei munkákat. — Gyűlésünk mostani szelleme lankadsággal csendes volt; okát részint abban keresem, hogy a' szőnyegen forgó nevezetes tárgyak már e' megyei teremben mind meg voltak vitatva, részint pedig az elnök szerföltött sajátosságos eljárásának tulajdonítom, ki ezáltal a' nélkül hogy valaki előbb a' tárgyak felett nyilatkoznék, a' megyei rendek mostani többsége akarát saját véleményeként elmondván, a' hallgató többség azokat végzési erőre emelte. —

Olvasattak először is: legfelsőbb parancsok 's helytartótanácsi intézvények. — 1) A' görög n. egyesültekre kiterjesztését az 1844ki vallási átmenetelt tárgyzató törvényeziknek, ezt, bár megyénk rendei országgyűlésen őszinte akarattal kívánták volna törvénybe iktatni, most mégis ennek királyi parancs általi meghagyatását sérelemnek veszik 's kívánják, hogy e' tárgy jövő országgyűlésen alkotványos uton intéztetvén el, törvénybe iktatassék. — 2) Apponyi György gr. főkanclerrá kinevezetését egyszerű tudomásul veszik megyénk rendei. — 3) Megyei levelezések közt Zalának a' horvát viszonyok 's a' többi fenforgó sérelem orvoslását sürgető levele teljesen pártoltatván, az országgyűlési utasításokkal foglalkozó küldöttséghez utasított. — Ugyszinte Pestnek a' küldöttségi eljárást tárgyzató levele is. — 4) Zalamegye levele az iskolai társulatok ellátása ügyében pártoltatott, fel fogunk irni megkérvén ő felségét, hogy a' helytartó-tanács által szüntesse minélelőbb meg az e' tárgyban kiadott intézvényt. — 5) Szabolcsnak országgyűlés minélelőbb tartása végett irt levele pártoltatásra nem talált. —

Török János ur magyar gazdasági egyesületi titoknok gazdasági főkegyesület-alapítás végett megjelent közzöttük; de ezen tárgy az alakítás legjobb reményivel jövő közgyűlésre halasztatott. Közgyűlésünk szeptember 14-ére határozatott. — Thaly Zsigmond.

Krassómezei közgyűlés. Máj. 12-kén. Mult hó 22-én gyűlekeztek össze megyénk rendei évnegyedes közgyűlésre. Előtte több társas körben lehet hallani a' tárgyakat, mik a' zöld asztalnál fel fognak vétetni, de melyek fölött már van határozat, csak a' pecsétes formáság hiányzik. E' hírek az ellenzék tagjait mélyen illették, 's nem írhatom le azon fájalmat, mely az alkotványos szabadság érzetében idült polgári kedélyt elesüggeszti, midőn önállásunk, függetlenségünk 's minden iránt, mi józan szabadsági értelemben nemes és dicső, olly hideg közönyösséget tapasztalunk. Nálunk csak néhány fő gondolkozik valódiilag, a' többinek elég azt mondani: „dent operam nequid republica detrimenti capiat.“ Ott van lat mondá egy l. bíró; most hát már nem is szólhatunk. E' modor és eljárás igen czélszerű lenne akkor, ha az illetők czélszerű gondolkodásu férfiak lennének, de e' szép dolgok Krassómezeiben 's országunk nagy részében másképp állnak; 's azért nálunk is számosan nem ártana, mikor szükséges — saját fejjükből is gondolkozni, 's az alkotványosságba vágó viszonyokat elfogulatlanul elemezni. — A' gyűlés megnyitása után Pest és Zágráb megyék azon levelei olvastattak, melyek a' horvát tartománygyűlés által elkövetett sérelmeket közlik 's minden testvér megyét pártolásra szólítanak. Az olvasás végre juttával a' fontos tárgyat természetesen vitatnunk kellett volna, mi azonban részint azért, mert Pestmege okával szembeszállni bizony nem mindennapi feladat, részint pedig, mert még elnök ó mlgá véleményét nem hallottuk, tehát hallgattunk, mert hiszen ő vállalta el nagyobb részünk-

ért a' gondolkodást illyesekben, mi csak határozunk. Ezt sejté ő mlgá, azért elő is állt ott véleményével, hogy t. i. Pest és Zágráb ezekre nézve tulzó szabadelvű, Krassó pedig conservatív, ennél fogva egy véleményűek nem lehetnek, vagyis, mi a' két megye előtt ezeket nézve sérelem, az Krassóban nem az; azért a' nem pártoltatást javasla, mit a' jegyzőkönyv virágos szavakkal azonnal ki is hirdetett. Alig estünk túl e' határozaton, midőn ujjolag Pestmege került szőnyegre Pozsony társaságában; azt panaszovala: hogy ok mint jog és igazságért folyamodók 's küldöttek nem nyertek kihallgatást. Ez már sok, mondák némelyek 's csak kevésben mult, hogy magunk nem kezdtünk gondolkodni, ha elnök ó mlgá idején nem értesít saját véleményéről, hogy t. i. az 1770ki udvari rendelet mindedig érvényében hagyatott, 's így e' miatt semmi sérelem sincs 's ez lón a' határozat.

E' deliberatiók közben egy esomó irott papiros terem ismét a' zöld terítéken, és sokan egymás szeméi közé néztek, hogy megint deliberalni kell. Ez ama híres zalai levél! Tehát Deák Ferencz, suttogák mindenfelől, de már ezzel kevés ember köthet ki. Micsoda! A' zalai levél felolvastatott, nem egy szerette volna füleit bedugni, hogy a' syrent ne hallhassák; 's bár tették volna, de többen hallották az igazságot 's felsohajtának, 's mivel elnökünk állítása szerint mi már ezen panaszlott tárgyakról külön alkalmakkor határozatunk, azért most csak tudomásul veszünk azokat. Különben is mi nem vagyunk sem Horvátország, sem Bihar, Hont, Pest vagy Pozsony, sem partesek. — Szabolcs azt üzeni: hogy országgyűlést akar 's ezért mi is akarjunk; de bizony mi nem hajlunk ez akaratra. Zalamegye sérelemesen veszi, hogy a' kormány az egyesületi eszmét már a' tanulók közt is kezdi irtogatni, mi ezt természetesen látjuk, azért nem is pártoljuk. — Pestmegegyének azt is megírjuk, hogy a' nádori félésszázados ünnepterv kidolgozására követelünk nem fognak megjelenni, mert mi mint önálló rendek akarunk tisztelgeni 's tb. Majd az aug. 5-kén tartandó közgyűlést megírom, bár örömet írhatnak akkor!

Erdélyi ügyek. Május 22-kén ment véghez Kolosvár közönségének nagy többsége által megválasztott 's a' kormányzék által is megerősített rendőrigazgató Grois Gusztáv urnak új hivatalábai ünnepléses igtatása. Miután a' tanács az esk. közönség teremében megjelent, a' város ősz de ifju erőben levő érdemes főbírája Verestói Cs. Mihály rövid de czélszerű beszédben adá elő az ünnep czélját 's az új rendőrigazgatót az előtte álló nehéz pályán szívesen üdvözölte, egyszersmind végezvén beszédét a' k. kormányzék megerősítő rendeletét olvastatá fel. Ezután rendőrigazgató Grois G. a' hivatali esküt letette 's munkássága új körébe jeles beszéddel lépett; a' közzőra mindenkor készségét igérvén 's a' benne helyezett közbizodalmat köszönvén, magát a' tanács 's az esk. közönség gyámolító szíves indulatába ajánlotta. E' beszédet a' tanács részéről Jónás Dániel jegyző, az esk. közönségéről pedig Kenyeres Károly fogadák, ez utolsó különösen a' rendőrségi teendőkre — a' város szükségéi tekintetéből — körülményesen és nyomosan ereszkedett. Voltak, kik érzékenyen vették a' beszéd azon pontját, melyben figyelmeztetés tétetett bizonyos „szükséges rosz lényeknek“ városból kikergettetésökre; hiába a' világom mindig több követője volt Epikúr — mint Zenónak! E' vegyes ülésben egyszersmind indítványoztatott annak végzésileg leendő kimondatása, hogy az új rendőrigazgató, ha netán hat év eltelté előtt nagyobb rangú hivatalra választatnék meg, illy alkalmaztatása mostani hivatala által ne gátolthassék, de ezen indítvány szikségfelettinek találtatott, miután a' főbíróvá választásból kizárva senki sincs. — Az ünnepély végével az egész gyülekezet régi szokás szerint a' rendőrigazgató urat házához kísérte 's általa magyar szíveséggel fűszerezett reggeli lakomával fogadtatott. A' tanács másnapi ülésében az új rendőrigazgató ülés helyére nézve egy kis rangbeli versenygés történt. Neki ugyanis, mint a' város harmadik igazgató tisztviselőjének a' harmadik hely vala kimutatva, melyet el is foglalt. A' tanács szolgálatban megöszült 's jelesen: a' zöld asztalnál közel negyven év óta ülő legidős tanácsos ur helyéből a' legifjabb 's nem egészen 3 éves tanácsos miatt kimozdítását nehezen szívelvén ez ellen óvást tön, sőt a' k. kormányzékhez is folyamodni akart; pedig a' minden kisinsységérti oda foyamodások tömegét inkább apasztani, mint szaporítani kellene. Azonban a' tiszt és érdemes öreg ur megjuhászodott tudván azt: hogy vestis monachum, locus senatore non facit; azon felül mikor volt inkább, mint választási korunkban igaz? hogy „az első lesznek utolsók 's ezek első.“

Május 22-kén ment véghez a' kir. kormányzék teljes számu ülésében a' belső szolnokmezei főispánságra 's az ujan rendszerített kir. kormányzék titoknoki állomásra a' szokott kijelölés. Egy közelebb érkezett udvari rendelet nyomán a' kolosvári kir. lyeumban a' statistika és egyházi törvény-tanításra jövő iskolai év kezdetével új tanári szék fog felállítani. Más felől ellenben, mint mondják, a' törvény-

tanulók által eddig rendszeresen hallgatott technologia, chemia és mezai gazdaságtan a kötelezett hallgatásu tudományok sorából kivételnek; a számvetést pedig csak a számvevő hivatalnál alkalmaztatni kívánók tartoznak tanulni. Ugyancsak a kir. lyceumba 1834ben behozott állandó igazgató helye másfél év óta ürességben levén, miután ő felsége ezen igazgatói hely megszüntetése iránti javaslatot helyben nem hagyá, sőt arra kijelölést tétetni parancsolt, ez a kath. egyházi és iskolai ügyek kormányzati bizottsága által még mult martius végén megtörtént és három érdemes, egy papi s két világi egyed jelöltetett ki, kik közül ő felsége egyet kinevezend.

Fogaras vidékén april 16kán délután terhes fellegek vonultak a látkörre dörgés s villámok kíséretében. A vidékbeli Sebess nevű végőr katonafaluban a megrögzött régi babonás szokás szerint ezen terhes vihar eltávolítása végett 3 ember fölment a toronyba harangozni, de alig konduktának néhányat, midőn a szárazmennykő a toronyra sújtott, annak tetejét szétrombolá s a három ember rögtön szörnyet halt. Színészársaság is mulat e vidék székhelyén Sepsí és Vörös vezérlete alatt, mely több mulatságos eseményt szerze már az egészen magokra hagyott s az ország szélén felejtett fogarasiaknak; a két igazgatón kívül még köztetszést nyertek: Berzsenyi, Gyöngyösi, G. Victoria, Berzsenyiné és Vörösné.

N. Szébenben majus 23ra viradatkor alighogy tetemes pusztítást nem tón a vigyázatlanságból támadt tüzvész. Bizonyos vidéki urhölgy e városban utazván keresztül, egy ismerősénél szállt meg, kocsisa, miután lovai körül szolgálótát végzé, a padlásról lehordott nagymennyiségű szénára gondatlanul lepihent — égve hagyván a falhoz ragasztott égő gyertyát; a kocsis elaludt, a gyertya leégett s lehető, hogy ragasztékának felolvadása miatt az alatt szétterített szénára esett; mely azonnal gyuladának indult. Lakott a házban egy hivatalnok is, ki lefekvés előtt mindig az erkélyen szokott sétálni, ezen sétáját most is megtevé s látá az istálló ablakin kikicsapódzó lángszárnyakat. Természetes: hogy lármát ütött s a hirtelen felébredt háziak segítségével sikerült a gyuladást elnyomni, mielőtt ez a padláson levő szénának üszköt adhatta. A kocsis börtönbe vitetett. E hirt a Sieb. Botéből közöljük, mely bizonyos vádló hanggal említi, miként az érintett vidéki nő magyar hölgy volt s kocsisa is magyar s ebből tán azt akarja következtetni: hogy csak ezek tudnak vigyázatlanok lenni; holott — hogy a száz is nagy mértékben nemcsak vigyázatlan, hanem ép szemek mellett is vak, azt a Bote maga is annyiszor mennyiszert megeltesíté.

Almanach-társaság és Kiszfaludy-társaság
Az Almanach-társaság utolsó közgyűlése határozatából azon almanach-példányok, aczélalpok 'stb., mik a társaság vagyonát tevék, eladatván, s az így szerzett bevételből a még volt tartozások lefizettetvén, a részvényesek közti felosztás végett fenmaradt 263 ft. 34 kr. convp., mi a részvénybirtokosoknak azon felszólítással adatik tudokra, hogy az őket minden részvény után illető egyegy pengő fót, az eredeti részvény-jegy viszsaadása mellett, alulírtnál, kinél a végszámadás is megtekinthető, legfőkébb fél év alatt, azaz november 30ig, átvenni vagy vétetni ne terhelhetnének: a mely pénznek e kitűzött határidőig át nem fognak vétetni, az Almanach-társaság határozatából a rokon czélú Kiszfaludy-társaság pénztárának engedtetnek által. Midőn alulírt ezt ezennel köztudomásra hozná, a Kiszfaludy-társaság rendeletéből egyszersmind kijelenti, hogy azon hazafiak nevei, kik illetéküket ki nem vevén, azt ennek czéljai előmozdítására szentelendik, a Kiszfaludy-társaság által, köszönetjelül, annak idejében közzé lesznek téve. Kelt Pesten, a Kiszfaludy-társaság majus 30. 1846. tartott ülésében. — S c h e d e l Ferencz, igazgató (lakása Sebestyén-piacz, Kovács-ház, 296. sz. 2d. emelet.)

Szombathelyről. Majus 23dikán én is átmentem sz. kir. Kőszeg városának 24kére kitűzött s előre nagyon elhiresztelt polgári órhad zászlófelszentelési ünnepélyére; 23kán este fáklás zenével tiszteltet meg m. Zichy Ferraris Bódog gr. ur Vas megye lelkes főispáni helyettesének nagyon tisztelt és szeretetre méltó nője, egyébkint pedig a polgári órhad zászlójának keresztanyja, 24én reggeli 10 órakor az egyenruhás polgárság Fehér, Győr, Sopronyész-Kismarton sz. kir. városok küldötteikkel együtt a szentelési helyre vonultak s a zászló számos taraczk-dörgés közt V. J. czimzetes püspök ur által fölszenteltetett. — Táncezestély is adatott, hol csodálkozva kelle bámulni, hogy itt még most is olly becsben áll a majd minden helyről kiküszöbölt fárasztó keringős azért nem is volt több egész éjszakán által egyetlen egy csárdánál s azt sem a helybeliek, hanem mind vidékiek járták el, miert a kőszegi szépek nem várhatnak koszorút, hanem a miénk, kik egész örömmel ragaszkodnak nemzeti tánczokhoz. — Nálunk az előre közhírré tett kisdudovási tánczvizgalomból — mi oknál fogva tudom — mi sem lett, de azért még is tánczoltunk, mert a szom-

bathelyi polgári ifjuság május 7kén kellemes tánczvizgalmat rendezett, hol mindenki jól mulathatott, kivéve két legénykét, kik a zene miatt köztük történt szóváltásnál fogva másnap reggel egymást párbajra hitták ki; minek azonban természetesen, mert még egy szólnán gyermekek — eredménye nem lett. Résztvények után nálunk ezen cim alatt „keresztényen furdó“ egy másik furdóház van alakulóban, erről azonban utóbb többet fogok közleni. s s

A Kiszfaludy-társaság népköltési gyűjteményét új küldésekkel szaporíták folyó szám szerint: **96)** Magyar Mihály, 10 db. — **97)** Sebess Kálmán, premonstráti karkanonok és tanár Keszthelyről 109 db. — **98)** Fábrián Gábor Aradról, leginkább dunántúli dalokat, 53. darabot küldte. Kelt Pesten, junius 3. 1846. Erdélyi János titoknak.

József nádor nemzeti képesarnokának a magyar nemzeti museumban alakítására érkezett adományok harmadik közlése:

A) Athanaz Kovács Plató budai g. n. e. püspök 76dik sz. ivén: Athanaz Kovács Plató 5 ft; — Kocsis Pál, Pejakovics Kozma, Mavromaty Józsa, Petrovics Pál mindenik 1 ft; — Davidovits Péter, Demetreszko Kallisztrat, Gruics Anna, Kitzulescu Ince, Konstantinescu Caesarius, Knezevits György, Kraits János, Nestor, Markovits Sám., Nikolits Illés, Szelke Józsa, Stoenscu Athanáz mindenik 40 kr; — Kollarovics Izidor 30 kr; — Petrovics Pál és Rossu János mindenik 20 kr, összesen 17 ft 30 kr. ezüst pénzben.

B) Gróf Vécsey Agoston a magy. kir. ns testőrsereg kapitánya 89 sz. ivén: gr. Vécsey Agoston s báró Martonicz András cs. kir. haditámok, mindenik 10 ft; — Czilich Guido testőr s hadnagy, Eötvös Pál őrnagy, leveldi Kozma Ferencz test. s hadnagy, Pottornyay Ede test. s hadnagy, Petrich Zsigmond tábornok s a m. kir. ns testőrsereg főhadnagya mindenik 5 ft; — Beretvás Péter testőr, Piller Imre őrnagy, Somsich János hadnagy, Török Ignác őrnagy, Udvarnok Geyza testőr s hadnagy, Udvarnok Albert őrnagy, mindenik 2 ft; — Klempay Ferdinánd testőr s hadnagy, 1 ft 20 kr; — Babos János testőr, Bagi Antal kapitány, Balásházy Mihály testőr, Balásy Gergely test. s hadnagy, gr. Bolza Péter, Böles Sándor hadnagy, b. Braun-ecker Otto testőr s hadnagy, Clementis Gábor kir. testőr, Csák N. hadnagy, Csepely Ján. őrnagy, Dolinay Mihály testőr s hadnagy, Doszlern Emil, Elek Ferencz testőr s hadnagy, Eötvös József testőr s hadnagy, Fancsaly Márton lelkész, Fekete Mikl. testőr s hadnagy, Fratricsevics Ignác testőr s hadnagy, Hassinger János orvos, Horváth (bibithi és legénydi) Pál testőr s hadnagy, Hudoba Dán. testőr s hadnagy, Huszár István hadnagy, Inkey Eduárd százados, Jankovics Ign. testőr s hadnagy, Jankovich József hadnagy. — Kalatay Sándor testőr, Kardos Béla hadnagy, Kassay Ján. kapitány, Klapka György testőr s hadnagy, Krivátsi Józsa testőr s hadnagy, Konkolyi Károly testőr s hadnagy, Kovács Ernő testőr s hadnagy, Lakatos Bened. testőr s hadnagy, Lendvay Rud. test. s hadnagy, Lukács Mik. test. s hadnagy, Mariássy János testőr s hadnagy, Mecsey Károly testőr s hadnagy, b. Meszena István testőr s hadnagy, Millenkovics Konstant. testőr s hadnagy, Péchy Albin testőr s hadnagy, Perczel N. testőr s hadnagy, Répásy Mih. őrnagy, idősb. Szabó Imre testőr s hadnagy, ifjabb Szabó Imre testőr, Szabó József, Szentpétery Péter, Tarnay M. testőr s hadnagy, Urbanovich Alajos kapitány, Vyda Péter testőr s hadnagy, Wenzel Gusztáv hadn. mindenik 1 ft; — Konczek N. zámok 45 kr; — Hauenschild Andr. testőri számoló, Hegedűs József testőri szám. Rabács János testőri lovaszmeister, Vibirál Tam. trombitás, mindenik 40 kr; — Boryern N. főkovács, Deimer Leop. segédlovászmeister, Fischer Károly tromb., Nicola György tromb., Podhorai János tromb. Schwab Alajos testőri háziügyelő, Waledhier Ferencz testőri számoló, mindenik 20 kr; összesen 113 ft 5 kr.

C) Herceg Bathyhányi Fülöp vasmegyei főispán 113 sz. ivén: Bathyhányi Fülöp herceg 100 ft; — gr. Bathyhányi Iván 20 ft; — gr. Bathyhányi Iváné, gr. Erdődy Sándor, gr. Erdődy Sándorné, mindenik 10 ft; összesen 150 ft.

D) Hani s Imre táblabíró 139sz. ivén: Brezovay Imre, Gosztonyi János, gyöngyösi felső casino, Hani s Imre, mindenik 5 ft; összesen 20 ft.

E) Ullmann László trencsényi megyei hadi főadószedő 351 sz. ivén: Ullmann László 10 ft; — Nedeczky Lajos, Pongrácz Ferencz gróf, Pongrácz Gáspár, Ullmann Lászlóné mindenik 5 ft; — összesen 30 ft.

F) Báró Orczy György 407 sz. ivén: b. Orczy György 20 ft.

G) Kanitz Manó pesti nagykereskedő 411 számu ivén Kanitz M. L. és fiai 12 ft; — Auspitz Möriz 5 ft; — Kreinl Ehrlich 2 ft; — Keppich Bernát 1 ft; összesen 20 ft.

H) Kállay Kristóf krasznamegyei helyettes főispán 463 sz. ivén: Kállay Kristóf és László József, mindenik 5 ft; — Hoványi Ferencz, Józsa Dán. dr., László Ján., Simai Mik. mindenik 2 ft; — Bagossy Sándor, Bányay Mózes, Bydeskuthy Antal, Damianovics Jakab, Farkas József, Genesy Farkas, Heller József izraelita, Kabos József, Kovács István, Kovács László, Krausz Kár. izraelita, Lukács Eman., Orbán Pét., Papp Ant., Szegedi Sám., Virág Károly, Viski B. László mindenik 1 ft; — Bocánczy Már. Ince Kár., mindenik 30 kr., — Bereczky Károly, egy valaki Krasznán, Gyulay Károly, Harmat Mih., Hubert Iván, Kállay László, Lakatos Alajos, Lőrincz Dienes, Mátyus Sándor, Nagy Lajos, Szatmáry Dán., Szentmárjay Lajos, mindenik 20 kr; összesen 40 ft.

E' harmadik közlés összege 410 ft 35 kr. ezüst pénzben. Közli M á t r a y G á b o r egyesületi titoknak.

Budapesti napló. (Jun. 7kén.) Budán Pünköszt vasárnapján olly élvezetben részesültek a magyar lelkeletű budaiak, mely csak fájdalomsbá tevő előttük a magyarszín-

ház nélkülözését, miután tapasztalják, hogy csak kedvesb jó színűveket látni jeles egyedek által előadva, mint holmi (bizony nem erkölcsönömítő) esélyesapágokat (possékat.) Azonban legalább azt tanultuk mi az egész színi ügy elintézéséből, hogy habár áll is Buda, de a benne élő szellem még most fájdalom! nem magyar! És a különbség annál elintézetőbb volt, mivel a nemzeti színház néhány magány-énekeiben, összesen dalnok- és zenekarán kívül német színészek is működtek! követezése az lett, hogy a magyart megtapsolták, néhány darabját ugymint a Füredi's Benza közti kettős dalt, s derék Erkelünk Hunyady Lászlója hatalmas karát: „Még-halt a cselzóvó“ ismételtették, míg a német rész ugyszólván minden hatás nélkül maradt. Meg kell még említnünk Hesz Rózát, ki ma kitűnő szépen énekel. Az egész hangverseny jövedelme, levonván a költségeket, a pesti gyermek-kórház javára adatott. Lehetne itt ugyan azon kérdést tenni? miert nem adatott ezen akademia a pesti német színpadon, miután a jövedelem pesti intézetnek jutott? hja! csak azért biz az, mert ennek igazgatója nem érez sem kedvet, sem hajlamot magában magyar intőzet javára valamit tenni; de zsebeire igen is minden. — Mult héten kedvesen lepték meg az egyetemi állatgyógyintézet derék tanárát Zlamál Vilmos urat hálás tanítványi. Névnapja levén, szerény szónoklat mellett átadák könyomatú arezképét, melyet Barabás művészi keze rajzolt s igen híven találta el a magyar öltönyű kardos tanár képét; ezt csak azért említjük, mivel mint hallottuk, egy más ur ember születésére magyar, frakkban vétette magát le; Zlamal pedig, bár nem e hon szülőtte, nyelvét mégis tökéletesen magáévá tevő, mint munkából s különösen már több lapban megjelent jeles értekezéseiből láthatni, és szívvél lélekkel csüggy hazáján! Illy jellemű, tudomány s lelkeletű férfiak, jöjjenek bár honnan, mindenkor szíves fogadtatásra találndnak. Azért a hálás tanítványok tisztelgéséhez mi is örömet csatoljuk szavunkat; hogy a derék tanár ur éljen! — Szeretnők tudni, hogy a muzeum előtti uton örökös felhőket képezo por nem árt e muzeumi képtárnak s egyéb tárgyaknak? s ha így lenne, ugy hiszem az előtte levő tér becsületese kiköveztetése tán kevesebbe kerülne, mint mennyi kárt okoz a por. — E napokban egy bérkocsis rohanva futtában észre sem véve, hogy rudja előtt egy kis lány áll, kit le is lökött, de a lovakat olly gyorsan ránta vissza, hogy a kis lány sértetlenül kelt föl s tovább ballagott, mire egy közel álló ur 5 p. fót adott a bérkocsisnak. Ezt nem azért említjük, hogy a többi bérkocsis is így ügyekétek 5 p. fót szerezni, hanem csak azért, hogy az ügyes kocsis az örvény szélén is meg tud állani lovaival, a nélkül hogy veszély történnék. —

Kedden adatott először: „Egy magyar király“ Egressy G. javára; s mint egyike legjelesb színésznőknek méltán érdemi, zsúfoltt ház előtt a páholysok is telve voltak, pedig jutalom-játékban ez nagy ritkaság. Bővebb birálatába e darabnak bocsátkozni nem ide tartozik, de annyit mondhatunk, ha némely szükségtelen jelenet, millyen p. o. akét czigányé — kimerad s a párbeszédek rövidítettnek, s a népelem, mellynek igazságos pártfogása Hunyad fiának legdicsebb koronaköve, jobban kiemeltetik, a mi sokáig fogga fentarthatni magát, s jelesb dramánk közt méltó helyet foglal. A többször kihívott szerző iránt legszebb reményekkel kecsegtethetjük magunkat; mert ha első magyar műve illy kitűnő, millyeket remélhetünk tőle jövőben! Első magyar művének mondtuk igen, mert bár Magyarországon születé őt, eddig csak németül írt s csak az első darabját írt a nemzet ölébe vissza, annak nyelvén kívánván keble érzelmeit nyilvánítani; s hogy hazájáért mélyen érezkivehetni ez első művéből, mellyben Mátyás honserelmét olly elragadólag rajzolja, hogy szinte tombol is, de könnyezik is a szív a kebelben, miert nem érez minden magyar így? — A Hírharangban azt olvassuk, hogy írja egy czípezzsel beszélt, ki Konstantinápolyban élvén a császárnak is készített lábravá a ló! Szeretnők tudni: melly vidékéről való Magyarországnak ennek írója? mert nálunk lábraváló gatyá; talán lábbelít akart mondani? Fájdalommal közöljük a hírt, hogy derék rézmetszőnk Perlasca Domokos, ki az itt letelepültek közt első vitte legnagyobb eszű és tökélyre a rézmetszést főleg a divatképek kiállításában, meghalálozott. Temetésénél halljuk, hogy több fiatal nem akart fáklját vinni, noha előre ígérték, s millyenek voltak okaik? az egyik többi közt azt mondá: hogy eszmája szorítja lábát. Szép ok! állani, nézni s menni tudott, de fáklját vinni nem; hja! aligha nem félt, hogy a fáklját befesti pofáját. — Folyó hó tén esütörtökön tartott meg az első pesti lovasverseny; hosszú díszcsoportokban vonult a nép tarka hullámzata, s a kocsis szakadatlan láncsora a versenytér felé; hol a pattantyúsok zenészkara szívdertő magyar dallamok eljárszával mulattatá a rang, kedély és elvben elágozó nézőséget. Az első futás: Széchenyi-díj 100 arany értékű kargyertyatartóért volt, mit ismételve Eszterházy hg 5e. sg. k. Confederate nyert meg; vetélytársai voltak: Czindery László 4e. sötét p. k. Bordeaux, és Sándor Möriz gr. 4e. vil. p. m. Domino, Hunyady József gr. Alertje a téren nem jelent meg. Az egyesült nemzeti díj 849 arany, 60 arany kivétellel, mi a második lónak jutott, s fölött 280 létéi arany (mit ugy tetszik a két nyertes felezett); egy ang. mérőföld czéléréssel szinte Eszterházy P. hg p. kan-czája nyerte meg; a lovasz ügyessége köz elismerésben részesült; a Festetics-Nakóféle 30 aranyos díjért csak egypályázó jelentkezett. Legérdekeseb volt a parasztok próbaíttatása, kik lobogó, fejer gyoles ing s gatyába, kék és vörös mellénybe valának a résztvényesek által öltöztetve. Egy asz-ló mintegy 13 éves kisadózónak apró termete miatt gyoles ruha nem juthatván, ez boszúra gyuladt, mit az által tanusított, hogy valamennyi 8 versenyes társát lejártá s az ajándékkal együtt a nyertes dicseége övé lón; neve: Berta Samu Somogy megyéből. Közörművalóság, taps és a Rákóczy induló harsány zaja fogadta a czélhoz közelgő s nyertes suhan-czot. (A későn érkezett hivatalos jelentést legközelebb számunk adandja.)

Ausztria.

Cille maj. 19. Tegnap este vala először szerencsénk a Bécsből jött vasuti kocsisort, mellynek utvonala még csak

Gloggnitz és Müzzuschlag közt marad félbenzakitva, pályaudvarunkba érkeve látni. Reggeli 5 órakor lépett b. Kübeck udv. kamraelnök Bécsben utra, Gréczebe 12kor, ide esti 7 órakor érkezett tartományi kormányzó gr. Wickenburg, a marburgi és cillei kerületi kapitányok 's nagyszámu tisztosbek kíséretében.

Bécs, maj. 26. Ó fels. az uralkodó császárné 's es. k. fensége Ferencz Károly főherczeg, kik hogy Alexandra moszka czárnóval találkozzanak, már néhány nap előtt Linzbe utaztak, ama vagy holnap visszaváratnak. Ó felsége az orosz czárnó tegnap hagyá oda Linzét 's Albrecht főherczeg ó fels. által egész a' cseh határokig kísértetett. Ott csehországi főkormányzó István főherczeg által fogadtatva, Budweison által Prágába fog menni, hol is két nap szándékozik mulatni. Onnan ó felsége István főherczegtől egész a' sziléziai határokig kísérve Krakón által Varsóba utazandik. Az orosz czár fens. nejeének egész az orosz-lengyel határokig jó elibe.

Amerika.

„Great-Western“ gőzössel Ujyorkból maj. 7-ig szóló tudósítások érkeztek, újabb közleményekkel Canada, Mexico és Délamerikából. Azonkívül két státushírnök is jött, egyik hivatalos levelekkel az egyesült státusok követe, másik canadai tudósítással a' gyarmatosztály számára. Az amerikai státushírnök, mint az „Observer“ bizonyossággal állítja, az angol kormány az amerikai elnöktől küldött ama formaszerinti jelentést hozta meg, miszerint az amerikai kormány ohajtása, hogy az Oregon vidék közös birtoklása iránti szerződés tizenkét hónap lefolyása után, ezen jelentés keltétől számítva, szünjék meg 's érvénytelené váljék. Erre vonatkozólag az ujyorki „Courier-Enquirer“ washingtoni levelezője ezt írja: a' forma, mellyben a' felmondási jelentés elküldetett, oly modoru, hogy a' congressus határozata, egész tartalmát véve az indokolással együtt előre becsátatják 's ehez esatolatik aztán a' felmondás az egyesült státusok nevében. Mint hallani, a' congressust maj. 31-ektől fogva oct. 1-jeig elhalasztani szándék. Időközben ki fog tetszeni, milly lépéseket akar tenni Anglia e' felmondás következtében. A' Mexikoval viszonyok fenyegető alakot vónak. Riograndei legutóbbi tudósítások szerint Matamorast Taylor tábornok ostrom alá vette. Porter hadnagy 's három ember a' mexikoiak közül lövett agyon. Az egyesült státusi csapatokban a' szökés még folyvást növekedett; Washingtonban e' miatt igen agódtak Taylor csapatának sorsa iránt. Mexiko szakadatlanul a' legnagyobb zavar és ingerültésgben van. Santa Ana fenyegetése, miszerint ujra előbbi tényei szinpadára lépend, különféle vérendszabályok hozatalára nyújtott a' fenálló kormány alkalmat. Washingtonból hivatalos tudósítások érkeztek Paredeshez, Oregon vidék 's Californiából a' sandwichi szigeteken át jöttek némely közlemények, mik azonban semmi fontossággal nem bírnak; a' kivándorlás az egyesült státusokból az új telepítvényekbe folyton növekszik.

Portugália.

Maj. 5-kei coimbrai hírek szerint Portóban is kiűtött már a' zendülés. A' 600 főnyi bátorlétű zászlóalj, mellyet ott a' dicator életbe léptetett, vonakodott a' sorkatonaságból közéje rendelt tisztet elfogadni, minélfogvást a' hatósági őrség lón ellene parancsolva, mit ténylegességek követvén, a' lovas osztállyal közbejött dicator puskalövés 's e' kiáltással fogadtatott: „halál Cabralnak!“ — több városrészben kongott a' vészharang. Coimbraiban is félték már a' lázadás kitörésétől. S. Joao de Villában a' lelkész helyettes maga volt első, ki a' vészharangot megkondította 's hiveinek azt hirdette, hogy most már a' beszívott légtől fogunk adót fizetni. Mi azonban különösen a' nőket felizgatá, az volt, miszerint állítá, hogy a' ki hosszú haját akar viselni, 800, ki rövidet, 400 reist tartozik adózni. — Maj. 9-én Lissabonban a' Diario do Governoban rövid sürgönytudósítás jelent meg Portóbul, miszerint a' Bomfin plebaniabeliek (Portóban) a' közkönyvtárnál felállított őrséget megtámadták, de egy halott-veszteséggel 's több sebesülttel visszaűztek. A' porto-lissaboni utmunkások a' caborimi sürgönyintézet felválták. — A' pairkamrában kérdé napokban Lavadrio gróf, egyike az ellenzéki főnököknek, a' belügyminisztertől: vajjon milly oknál fogva nem nyomtatnak ki a' pártjabeli szónokok beszédei? A' miniszter azt felelé, mert az országban uralkodó ingerültésg közepett nem tanácsos oly beszédek kinyomatni, mellyek a' forradalmi tüzet még inkább szítanák; erre kérdést téteték: vajjon a' paírekre is alkalmazható e' a' haditörvény 's kamrai beszédek is felelősség alatt vannak e' ? A' miniszter igenlőleg válaszolt, mire Lavradio gróf fölkelvén a' teremtet odahagyá azon megjegyzéssel, miszerint mindaddig, mig e' háborus állapot tart, nem tér vissza 's a' rokonérzelműek hasonlólt fognak cselekedni, mire számos ellenzéki férfiú fölkelvén a' teremből eltávozték. Ezek aztán Taipa gróf házában tartanak gyűlést 's forradalmi clubbnak lónak elkeresztelve. A' kamrai szolgálalkütség még folyvást fentartja a' miniszterséget, mellynek gyámolít-

atását nem csekély szótöbbséggel elhatározá. Az egykori szeptemberi miniszter Campos 's Leonel Tavares ügyvéd elfogtván, a' belemi toronyba zárattak.

Coimbra maj. 10. Mig a' Portóban uralkodó dicator mindennemű rendelet-kibocsátgatását folytatja 's legújabb jelentésében a' Minho tartományi lázadás végképi elnyomtatását hirdeti, bizonyos, kétségtelen adatokkal birunk, miszerint a' zendülés nemcsak tovább is dul Minhóban 's magát katonailag rendezi, hanem hogy Tras-os-Montes és Beira tartományokban is folyton gyarapszik, sőt levelek érkeztek maide, mellyek szerint Alem-Tejo tartomány szinte felázadt. Utóbbiban már hevesebb jellem nyilatkozik; mig az előbb felzendült tartományok főleg csak a' nyomasztó adók miatt lázadtak föl e' kiáltással: „Éljen a' királyné, alkotvány, 's halál Cabralnak!“ Alem-Tejoban az alkotványról, hadsereg-elbocsátásról, a' nemzetőrség fölfegyverzetéséről és Cabral haláláról van szó. A' tulnyomó számu hadseregnek sikerült ugyan a' portói nyugtalankodások legelső kitörését maj. 3d. 's 4kén elfojtani; nagy része mindazáltal az ujan alkotott zászlóaljknak fegyveres állást vón a' város közelében 's ez folyvást nagy forrongásban van. Heves ellenállás találván a' dicator az egyetemi tanároknál, kik is egy külön zászlóaljat képezni vonakodtak, erre vonatkozó parancsát formaszerint visszavoná. Épen ezen ellenkezése az egyetemnek, öszszekötte a' legjelesb tagok kiléptével a' pairkamrából 's az ellenzék követkamrai indítványával, miszerint tudomásul adassék a' királynénak, hogy a' jelen miniszterség a' nemzet bizalmát elveszté, oly események, mik a' nemzet legmélyebb hatást tesznek 's annál nagyobb hatást tehetnek azok a' királynéra is, minthogy ama kilépett paírek általán fogva oly férfiak, kik atyját egykor tanácsosak 's tényleg gyámolíták, kik őt a' trónkivívásban nagy áldozatokkal segíték 's kik eddigelő mérsékelt ségükről ismértettek voltak 's e' miatt becsültettek. Tagadhatlanul a' nemzet nagy része az alkotványos rendszerhez ragaszkodik 's nem szándékozik azt, a' mit vérpatakokkal nyert meg, az absolutismus párhiveinek áldozatul adni. Vajha a' királyné ne későn ismerné el, hogy ez emberekkel nem kormányozható! — Coimbra maj. 11d. Ambár e' város eddigelő nyugodtan maradt, az egyetem ma még is bezárattott 's a' tanulóknak kivétel nélkül megparancsolattott, hogy a' várost négy nap alatt hagyják el. Ki Portugália helyzetét 's egyeteme belrendetelését ismeri, az illeten rendszerabály valóban egészen elidegenítheti. Számos tanuló brazilai, mások portugál szigetebbeliek, sokan az utolsó félét járták. 'S a' legközelebb hónapokban végvizsgálat után státuszszolgálatba vagy gyakorlatra valának alkalmazandók; hova forduljon most már mindezen fiatal ember? A' kormány e' kétségbeeséssel páros rendszerabály ellenkezik nemcsak győzedelmi híresztgetésivel, hanem a' tegnap elterjedt tudósítás az Alem-Tejoban kiűtött zendülésről is bizonyossá teszi tenni, hogy Cabralal a' kiengesztelődés annyit sok erőszakoskodás után többé lehetlen.

A' 15 tagból álló pairkamrai kevesebbség — így hangzék a' maj. 12-kei lissaboni hivatalos jelentés — melly a' ministeriumtól elállott, tiltakozást boesátott közre, mellyben jelenté, hogy a' kamra kényszerített állapotban van; de mint hallani, felénél több e' számnak a' kamrában ismét megjelenvén, ellenkezőre szavazott. Így tudnak Portugáliában is mystificálni! Magányos uton érkezett hírek egészen másrul szólnak.

Anglia.

A' beszéd, mellyel Richmond hg a' gabszabillt és Peelt megtámadá, következőleg hangzik: „Mylordok! nem szándékom most már mindazon veszélyt bonczolgatni, miknek a' gabna-törvények előterjesztett eltörléséből okvetlenül kell származniok, de még első felolvastatását sem engedhetem meg e' billnek a' nélkül, hogy ovást ne tegyek ellene. Mylordok! Peel Róbert urnak véleményem szerint nem volt joga az alsó háznak e' mély 's kiterjedt változtatásokat előterjeszteni. Nem volt joga a' britt földmivelés és ipar ama nagy elveivel felhagyni, miket annyit sok évig eszesen és dus ékesszólással védelmezett 's miknek fentartására az 1841-ki közválasztáskor nagy többség küldetett a' képviselők házába. Lehellen mylordok! hogy e' rendszerabály e' ház asztalára ígéretség 's tett kötelezések megsértése nélkül letéssék. Sajnosan veszem észre, milly különbséget tesznek mai nap némelyek a' köz és magánybecsült között. Itt van egy férfi, ki magányéletében legfőbbjellemmel bír és teljes joggal, — a' kinek szavát Tamworthban épen úgy becsülik mint váltólevélt; de ugyanazon férfitől mint ez ország első miniszterétől a' képviselők háza biztosan várta, miszerint visszalép egy oly egyezségtől, mellyet a' földmivelési érdek 1842n kedvetlenül fogadott. Ez nemcsak nem tévé azt, hanem minden előbbi elveitől elpártolt. Megveti korábbi beszédeit 's eltagadja ép igazságukat azon támaszokknak, mik mellett egy hosszú életen keresztül küzdött. Peel Róbert mylordok! ellenségei kiáltozásinak engedett. Öszszekötötésben áll elleneivel, elhagyja saját pártját 's barátit, kik oly erősen

biztak szavaiban. Nem tekintve mindazon politikai 's társadalmi veszélyt, mellyeket hiedelmem szerint e' gyors változások magok után vonandnak, nem tekintve ezt — kérdem önöket, mylordok! vajjon státusférfiak és pártfőnökök, kik illy bánásmódot követnek, tarthatnak e' jogot azon bizodalomra, mellyet közhivatalokban álló férfiaknak birniok kell? (halljuk!) Nem! egy illy bánásmód meggyilkolja azon bizodalmat, melly ez ország üdvére szükséges kísértet idején; 's mi mylordok! nem tudjuk, milly hamar érkezhetik e' kísértet ideje. (halljuk!) És ha a' nép semmi bizalommal nincs státusférfiak és miniszterei iránt, mikép biztosíthatok ti jó kormányt, mikép mellőzhetitek el a' zavar és fejtelenség bekövetkezését? Mylordok! nem örömezt beszélek keményen valamely emberről, mert senkiről sem akarok föltenni méltatlan indokokat; mindazáltal mélyen vagyok kénytelen fájlalni azokat, mik mult évi november óta történtek. Peel Róbert előtt, ugy gondolom, novemberben becsületes, egyenes pálya nyilt. A' helyett hogy hivataláról lemondott volna, kénytelen volt ó felségének a' parliament felosztatását ajánlani 's új választás által a' nemzetre hivatkozni. Vagy a' nép illy nagy változásoknál semmi szóval ne bírjon? Peelnak a' nép elé kellett volna lépni 's kérdenie: vajjon megváltoztak e' a' gabnatörvények iránti nézetei? vajjon páni nézetben lejt e' meg bizonyos burgonyabetegségnél 's a' gabnatörvény-elleni társulat újabb pénzgyűjtésinél? — Emlékeznek mylordok! hogy az első miniszter, midőn gyűlés elején új rendszerabályát előadá, egyszersmind nyilvánítá, mikép e' rendszerabály csak része egy nagy 's terjedelmes terveknek. Ha ez így van, ugy fel vagyunk jogosítva kívánni, hogy az egész terv tétessék a' ház asztalára, mielőtt egy rész 's egyes rendszerabály fölötti véleményünk kimondására felszólíttassunk. Azonban nemes barátim, lemondván ez ellenvetésről, a' jelen billt, midőn annak másodsori olvastatása indítványoztatni fog, vegyük majd meghányás alá. Akkor nyilt sorompókban 's kedvezés nélkül remélhetjük bebizonyíthatni, hogy azon indokok, miket a' másik házbéli védősdiak alaposággal vagy találolag felhoztak ez üdvtelen rendszerabály ellen, önök teljes figyelmét megérdemlik 's önök teljesíteni fogják kötelességüket, melly egyike e' ház legalkotványoszerűbbeinek, azaz önök meg fogják akadályoztatni, hogy ez országban önhaszonlesók kedveért elhamarkodott törvényhozás uralkodjék. (Halljuk, halljuk!) Ezen önhaszonlesó emberek, kik a' miniszterelnököt jobban ismerék mint mi, jobban is tudták őt elféltékíteni. Csak akkor bírták őt rábeszélni, hogy ítélete rosz, hamis, midőn esztét veszté egy oly gyöngeség folytán, melly nála az égnek! Anglia lakóji közt nem oly gyakori — gyáva politikai félelem következtében. (Halljuk, halljuk!) Brougham lord: „Mylordok! A' nemes barátom által választott ösvény tökéletes tetszésemet bírja, noha minden szó iránt, mellyet mondott, különböző véleményű vagyok. (Nevelés.) Mi sem lehet becsületesb és őszintébb, nyiltabb és férfiasb, szóval mi sem lehet a' herczeg jelleméhez méltóbb, mint azon bánásmód, mellyet a' másik háztól ide küldött bill irányában követ, mellyre nézve másodsori olvastatása stadiumában becsületes tökéletes megvitatást ígér. De mylordok! kereken 's ünnepelesen tiltakozom nemes barátom azon állítása ellen, hogy egy státusférfiu becsületesen követett el 's jó nevet a' státusférfiak sorában öljátsza, ha gondolkozás, ész 's meggyőződés által indítatva, előbb táplált nézeteit lekiismeretesen változtatja, 's ezen változtatott nézethez képest cselekszik. Mylordok! ha a' kormány élén álló igen tisztelt barátom szemrehányásokat érdemel, akkor én is bűnös vagyok. Jól tudá, miket fogának ellene felhozni 's ő kész volt az ellenvetésekre válaszolni nemcsak önmaga személye, hanem társai nevében is, mikkel e' rendszerabály behozatása iránt együttleg felelős. A' magány- és közbecsület közti különbséget pedig, mellyről a' nemes herczeg szólt, Peel Róbert soha sem tévé, soha sem ismeré el. —

Maj. 20-án délután két óra tájban Wellington herczegét, midőn hydeparki lakába menne, egy vágatva átrobogott bérkabriolet majd feldöntötte 's elgázolta, ha egy gentlemannek nincs elég lélekébersége az ősz herczeget félre rántani, minek következtében ez sértetlenül maradt. Hasonló eseménynél tavál a' herczeg egy kabrioletajtót elfogatott, ki is aztán pénzbírságra lón büntetve.

O' Brien felhatalmazván O' Connellt, hogy szabadon boesátatása végett a' parlamentnél lépést tegyen, ez utóbbi maj. 22-kei alsóházi ülésben következő határozást indítványozta: Az O' Brien ellen kiadott april 27-kei elfogatási parancs megsemmítendő, mert valótan adatokon alapszik, miket Escourt ur bizottsági elnök szándéktalanul hozott fel; ezenkívül az érintett bizottság nem vala egészen törvényesen alakulva. Escourt védelmezé a' módot, mellyel a' kérdéses bizottság alakult 's miután több szónok ellene és mellette az indítványnak nyilatkozott, Peel és a' főügyvéd (attorney-general) kijelenték, mikép a' törvény betűje világos 's a' ház méltósága kívánta annak végrehajtását, mire O' Connell indítványa 180 szóval 36 ellen visszavetett.

Shaw a szabadon bocsátás iránti indítványt más alakban szándékozik tenni. Ezután Ashley lordnak a gyárakban foglalkodó gyermekek munkaideje rövidítettését illető billje vétetett föl, melynek másod ízbeni olvastatása volt napirenden. A bill csekély miniszteri szótöbbséggel (203 állván 193 ellen) elvetetett. — A felsőházban ugyane nap Normanby marquis tón indítványt, miszerint hivatalos jegyzéke közöltessék az év eleje óta Irlandban elkövetett gyilkosságoknak és gyilkos merényeknek 's ebből alkalmat von a marquis az irlandi kényszerítő bill tárgyában kormányi késkedés fölött panaszt emelni. Több tag azonban pártját fogja a kormánynak 's ama rendszabályhalasztási vádat a másik házban találkozott ellenállásra hátrítá. A kívánt irrományok közöltetni határozattak.

Máj. 24-én Victoria királynő születésnapja volt (született máj. 24-én 1819-ben.) Ő felsége fens. anyja Kent hercegnő, az özvegy királynő 's egyéb kir. családtagok szerencsekívánattal fogadja; a tulajdonképi születésnap ünnepély azonban a királynő viselés állapota miatt csak jövő hónapban fog megtartatni. — Máj. 25-eki londoni hírek szerint Victoria királynő délutáni három órákor szerencsésen egy leánygyermeket szült. A miniszterek, titkos tanács tagok, canterburyi érsek 'stb. egy szomszéd teremben voltak összegyülekezve.

A védősdiék máj. 21-én a Willi-roomsban gyűlést tartottak, mely oly számos volt, hogy két részre kellett osztolnia, melyek egyike földszint, másika az első emeleten tartá tanácskozását. Lent Richmond, fent pedig Buckingham hgek elnökölték. A szőlők leginkább bérlők voltak; a gyűlésre, melyet a földmivélsvédő központi egyet hívott össze, Anglia valamennyi részéből lőnek követek küldve. Bentinck lord, Israeli, Miles, Sibthorp ezredes 'stb. természetesen nem híján voltak. A M. Post következő rajzát adja e gyűlésnek: Már sokkal a határozott megnyitási óra előtt fuladásig zsufolva volt a nagy terem. Több mint 2000 bérlő kénytelen volt visszamenni nem találván többé helyet a teremben és folyosókon. Alig foglalt el Richmond hg az elnökséket, több jótorku földműves gazda elkialtá magát: „Tegyék a gyűlést a Hydeparkba által 's mi meg fogjuk tölteni!” Illy körülmények közt késznek nyilatkozott Buckingham herceg egy más földszinti teremben elnöklő 's itt hasonló lelkesedéssel fogadtattak el ugyanazon határozatok, mik az emeletben Richmond elnöksége alatt örömszaj közt végzésül mondatk ki. Illy fontos nyilatkozatok a vámvédleti elv mellett Londonban még soha sem fordultak elő. Minden angol grófság küldte megbízottakat, kik Peel amaz állításának, miszerint az ország bérlői szabad kereskedési ereitenséghez pártoltak, homlokegyenest ellenmondjanak 's egyszersmind azon mély boszszankodást fejezzék ki, melylyel a bérlő osztály Peel elpártoltát 's testőrsége (párthívei) alacsony árulását tekintik. A határozatokat bérlők in-

ditványozták 's gyámoltották, 's nem egy szónoklat erőteljes és figyelmet gerjesztő volt. Összes beszédek legmelyebb ragaszkodási szellemet bizonyítottak a védősdi politikához. Bentinck György lord fogadtatása ünnepeles volt. Midőn Richmond hggel a terembe lépett, a falak renetek az üdvözlő tetszésrivalgásoktól. Valóban illő a püspöki padhoz e kritikus állapotban az egyház helyzetét igazán fontolóra venni. Azon emberek, kik legelőször hangoztatták az „olesó kenyeret“ képesek a püspököknek a lordok házából eltávolíttatását és státusegyházunk megdöntését is kívánni. A liga alapítóji közt találkoznak emberek, kik képesek hirdetni: minden vallás, melyre a világnak szüksége van, a szabad kereskedésben foglaltatik. Férfiak, kik illy nézettel bírnak a kereskedési szabadság fölött, a státusegyház fentartására aligha nagyon szükségesnek találják. Tehát drága kenyér 's drága püspökök — mily naiv eszmetársulat! Vasárnap (17) ellenben a whig peerek tartának gyűlést Lansdowne marquis házában; 60-an jelentek meg 's köztük Melbourne lord is. Az itten történt határozatok felől különbözőleg szólnak a közlönyök. A védősdi Herald ekkép ír: „Nagy örömmel halljuk, miszerint a Lansdowne házában vasárnap hozott határozat Peel gabnabillje gyámoltatása iránt, nem, mint mondák, egyhangulag ütött ki, hanem hogy Melbourne lord, kit, mint halljuk, Beauvale és Pensonby lord 's legalább még tíz más whig peer támogatott, Russell lord segéd kísérlete ellen, miszerint parancsokat akart a pártnak szabni, tiltakozott 's kijelenté határozatát, mely szerint a bill második olvastatása ellen szavazand. Ha ez valóban megtörténik, ugy bizonyos az átkos rendszabály megbukása. Azonban már egyes szavazata is a miniszterelnöknek népszerűt hatást fog gerjeszteni a gyűlöletes bill ellen 's nem kevés éhes és hivatalvágyó whig vagy szegény tory peer szavazatát tulnyomni.“ Ellenben a Times így nyilatkozik: „A whigek közti meghasonlás iránti remények, mikről sugdostak, alaptalanokul bizonyultak be. Stanley, Russell, Palmerston és Bentinck lordok nem fognak összhangzattan összhangban egyesülni a haza megmentésére. A whig peerek nem szándékoznak következetességökrül lemondani 's a nemzet bizalmárai igényüket azzal eljártszani, miszerint pártjokat töredékekre forgácsolják csupán azért, hogy a gabnabillt megsejtsák. A lansdowne-házi vasárnapi gyűlekezeten az alsóházi whig vezérek is jelen valának. A tanácskozás eredménye igen megnyugtató volt. Nem híján voltak ugyan némelyek, kik állandó vámot jövelmi célekből jobban szerettek volna, de érzik, mikép az illyes egyezkedésnek kedvező időpont már elmúlt 's ennek folytán egyhangulag határozatott el: a pártot nem valami elérhetlenre vesztegetni, hanem nyomas és egyértelműleg előmozdítani sikerét a billnek azon alakban, mint az az alsóházból feljött. E határozat fontossága magától elég világos.“

Törökország

Máj. 6-ai konstantinápolyi hírek szerint a szultán máj. 1-jén tengeren Varnára szándékozott utazni. 24 óra mulva a nagyuri egyesült gőzös és vitorlahajócsapat tengeri betegségtől meglepve tért a Boszporba vissza 's nyomtatott jelentés hirteté a közönségnek, hogy a tengeri utazási tervet felhagyván, az utazás Rumeliába szárazon fog tétetni. A szultán távolléte alatt az orsz. ügyek vezetése a nagyvezérre mint a szultán helyettesére fog bízni, a katonai igazgatást pedig Chosrew pasa veendi át. — A fenebbi utazást egy későbbi levél bővebben imigy adja elő: a császári udv. csillagjósok az uralkodónak a pénteket legszerencsés napul jelölték ki utazásra 's a padisah bizalomteljesen követe bölesei tanácsát. Ez alkaiommal azonban a következő ama csillag-és sorstudósok magyarázatát hhu hazugság és csalásnak valóította. A nagyur csakugyan utóbbi pénteken reggeli 10 óra tájban csiraghani palotáját elhagyván, Esseri Dzsedid gőzösré szállt. Ezen, mint szokás szerint, álggyudörgés 's a parton felállított sergek díszelgészi közt egész a boszpori parton Chosrew pasa által épített Emirian mecssetig ért, mellynél kiszállván utolsó imáját végezni tért be. A templomból Chosrew palotájába menván, miután étkezett 's az ott összegyűlt minisztereknek illető parancsokat osztott, ujjlag gőzösré szállt 's Bujukderében az ott reá várakozó sorhajóra lépett. Resid és Mehemed Ali pasa számos egyéb kísérettel, orvosokkal 'stb. kőrnyezék őt. Három gőzös voná a sorhajót 's így ment az a boszpori torkolaton át a fekete tengerre. A szél éjszakra fútt, tehát ellenzőleg 's így csak lassanlassan haladtak előre. Jóllehet a szélvész csekély vala, a tenger mégis magasra dagadt. A nagyadmírál a magas hullámok látásánál, mi hihetőleg egészen új vala előtte, lerogyott 's ájulásba esett, a többi kíséret is el-sápadt 's aggodni kezdett, az orvosok remegének; ez természetesen végre magát a szultánt is nyugtalaná levé 's kérdé: vajjon talán tanácsosbnak vélnék megfordulni, mire csakhamar igenlő felelet következén, a császári hajócsapat hirtelen megfordult 's visszavitorlázott. Vasárnap este egész esőnddel ismét a Boszporba eveztek, a szultán palotájába tért vissza, 's a többi hajónak valamint a császári kíséretnek is meglőn parancsolva legnagyobb esőndel állomásaikra térni. Ezen bal kimeneteli kísérlet következtében a szultán, mint látszik, egész kedvét veszíté a tengeri utazáshoz, mert az most szárazon fog végbe menni. — Ma (máj. 6d.) reggel már — e mainap valamint a legközelebbi kedd az udvari csillagjósok szerint szerencse-napok — a nagy ur ujjlag odahagyá Csiraghant 's a topkapui régi sraiba vonult. Onnan délben nagy őrkisérlet mellett S. Stephanóba ment 's az ottani császári kioszkban meghálván, Drifápoly és Tinován keresztül Rususukba fog utazni. Mentse isten, hogy minden török csillagjósai böleosság daczára ismét valami baleset a császár kíséretét ismét megriasztván hirtelen visszatérésre kényszerítse.

45ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1846.

A' gőzősek járása június hónapban.

a) A' D u n a n :

Pestről Bécsbe naponként reggeli 7 órákor.

Pestről Drenkováig minden vasárnap, és minden szerdán. — A' vasárnaponként Drenkova felé induló gőzősök Konstantinápolyt is érintik, következő napokon, u. m. június 7- és 28-dikán az oláh-, június 11- és 28-kán pedig a' török részen.

Pestről Zimonyba Eszékneli kikötéssel, ugy le- mint fölfelé, minden kedden.

Pestről Zimonyba Tittelnéli kikötéssel le- és fölfelé minden pénteken.

A' lefelé járó gőzősök indulási ideje: reggeli 4 óra.

b) A' Száván és Tiszán a' dunai gőzősökkel egyesülésben:

Sziszekről Zimonyon által Szegedre: minden szerdán reggeli 4 órákor.

Szegedről Zimonyon által Sziszekre: minden szerdán reggeli 4 órákor.

Zimonyból Szegedre: minden szombaton délben, összekötöttesben a' péntekenként

Pestről elinduló és szombaton Tittelbe érkező gőzőssel.

Zimonyból Sziszekre: minden pénteken reggeli 4 órákor összekötöttesben a' minden esütörtökön Pest és Drenkováru! érkező gőzőssel.

Pest, június hónapban 1846.

Gőzhajózási hivatal. 1-8

Haszonbérlet. A' n. méltóságú magyar k. udv. kincstár rendeléséből a' megüresedett váci püspökség részéről ezennel közhírré tétetik: hogy a' váci Duna-képezte Kompkötő sziget, mely iránt a' haszonbéri szerződés f. év. végével megszűnik, a' következő 1847. évi január 1-ő napjától számítandó 3 egymásután következő esztendőre f. évi augusztus 31-ikén Váczon az igazgatói épületbeli uradalmi irodában felsőbb jóváhagyás fentartása mellett tartandó árve-

rés utján ujjlag bérbe adandó leszen; minélfogva a' bérleti kívánók a' feljebb kitett helyre 's napra délelőtti 9 órára a' szokott száztól számítandó tíz kamatos bánatpénzzel, 's biztosítékul lekötendő értékeikről szóló hiteles bizonyítványokkal ellátva, olly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy a' bérfeltételek az uradalmi igazgatói hivatalnál árverés előtt is bármikor megtekinthetők, és hogy a' megígért árak 's bánatpénzek is kész ezüst pénzben lesznek letendők. — Kelt Váczon april 21-ikén 1846. 2-3

Haszonbérlet.
A' n. méltóságú magyar k. udv. kincstár rendeléséből a' megüresedett váci püspökség részéről ezennel közhírré tétetik: hogy az alább elősorolt királyi 's földesuri haszonvételek, melyek iránt, 's jelesen az a) alatti iránt f. esztendei october 2-kán, a' b) alatti iránt szintén a' folyó esztendei october 31-ikén, a' c) alatti iránt szintén a' folyó esztendei september 30-kán, végre pedig a' többiek iránt ugyan a' folyó esztendei december 31-ikén szünetednek meg a' haszonbéri szerződésnek. Az a) alatti iránt a' folyó eszt. october 2-ától, a' b) alatti szintén a' f. eszt. october 31-től, továbbá a' c) alatti szintén a' folyó eszt. september 30-tól; végre pedig a' többi a' következő 1847-ik évi január 1-ő napjától számítandó 3 egymásután következő esztendőre folyó esztendei június 22-ikén délelőtti, 's mennyire a' szükség kívánandja, folytatólag délután, sőt másnap is, vagyis június 23-kán Váczon, az igazgatói épületben levő uradalmi irodában felsőbb jóváhagyás fentartása mellett tartandó árverés utján ujjlag bérbe adandók leszenek: jelesül:
a) Vác városában az ugynevezett zsidó-konyha, tulajdon koseher bormérési-joggal.
b) Veresegyházahelységben „farkas“ ezimű vendégfogadó a' háznál levő veteményes kerttel 's ezenkívül egy darab káposztásnak való földdel.
c) Nagyszál hegyben, Vác mellett, a' 4dik rendű jelesen Köbl József által bírt kőbánya.
d) Váczon a' „zöldfa“ ezimű vendégfogadó a' háznál levő veteményes kis kerttel együtt.

e) Nagyszál hegyben Vác mellett a' 2dik rendű jelenleg Pézl József által bírt kőbánya.
f) A' váci és verőcei duna-halászat.
g) Verőce helység határában a' Migazziburg alatt levő felső 3kerekű patakmalom, egy kis házi kerttel, 795 négyeseg ölyvi kiterjedésű kukoriczás földdel, ismét egy más 220 négyeseg ölyvi kiterjedésű kukoriczás földdel, továbbá 212 1/2 négyeseg ölyvi kiterjedésű szilvás kerttel 's végre egy kised 's jelesen 50 négyeseg ölyvi kiterjedésű kenderfölddel.
h) Ugyancsak a' verőcei határban Migazziburg alatt fekvő felső ugynevezett templi koresma a' konyhabeli joggal, egy veteményes kerttel 's 4 kaszás réttel.
i) A' katalinai pusztában levő koresma.
k) Veresegyház helység határában a' tó mellett levő alsó kétkerekű patakmalom.
l) Ugyanzon helység határában a' kiseszent-miklósi helység határában levő, vagyis a' felső szintén kétkerekű patakmalom.
m) Szada helység határában levő egykerekű patakmalom; végre
n) Szendehely helységben levő vendégfogadó és mézsárszék a' hozzá tartozó földdel együtt.
Bérleti kívánók a' feljebb kitett helyre 's időre a' szokott száztól számítandó tíz kamatos bánatpénzzel, 's biztosítékul lekötendő értékeikről szóló hiteles bizonyítványokkal ellátva, azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a' bérfeltételeket az uradalmi igazgatói hivatalnál árverés előtt is bármikor megtekinthetik, és hogy a' megígért árak és bánatpénzek is kész ezüstpénzben lesznek letendők. 2-3

Dunavizálás: június 6án: 8' 3" 6" az 0 fölött.